



Llucmajor

SETEMBRE / 1982

de pinte en ample

Número 13 Preu: 50 Ptes.

La crisi del calçat cada vegada més greu

L'EMPRESA MUNAR HA PRESENTAT SUSPENSIO DE PAGAMENTS



El tancament de l'empresa Munar's, suposa per a l'economia llucmajorera, ja molt semipentejada amb el precedent d'altres casos similars.

Munar's s'havia convertit des de febrer de 1982 en una societat anònima laboral, en la qual els 132 obrers eren socis-treballadors, juntament amb la part empresarial. Desgraciadament, la solució no ha permès relançar la fàbrica i la factoria s'ha vist fatalment abocada a la crisi i a tancar les portes.

Donada l'importància del tema, des de la nostra redacció, hem elaborat un informe d'urgència sobre el procés que ha menat la societat laboral Munar's cap a la crisi i hem recollit les declaracions que els líders sindicals han efectuat.

Fa un any ens animàrem en l'aventura de fer una revista per tal de donar sortida a l'expressió del poble.

Ha passat un any i encara continuam aquesta aventura, no sempre fàcil, intentant passar per damunt dels entrebancs que topam pel camí.

No és que ens creguem haver-ho fet tot molt bé; ni molt manco. Però creim que "Llucmajor de pinte en ample" sempre haurà servit de qualque cosa. Encara que només sigui per haver ensenyat a llegir en mallorquí a molta gent que mai no s'hi avia atrevit.

Al cap i a la fi, però, creim que també hem servit per exercir la crítica o per actuar de revulsiu.

Tot això és una lluita tan arriscada com atractiva, que només és possible amb l'esforç i entusiasme de tots: col.laboradors, subscriptors, anunciants i lectors.

Tan sols aquest treball comunitari farà possible la continuïtat.

JA NO TENIM S'ESTACIO

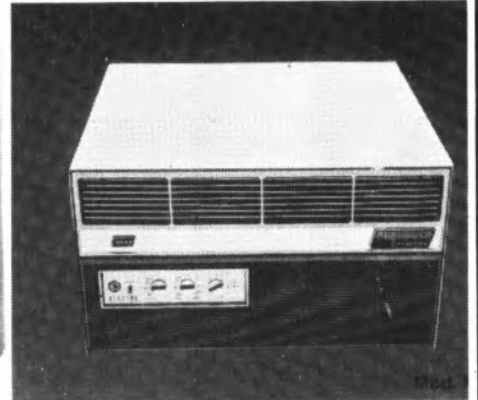
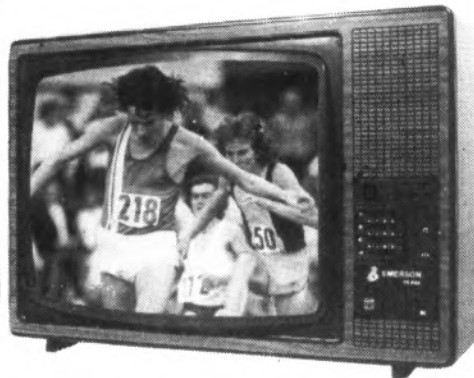




EN AQUEST ESTABLIMENT I EN ELS DE LA
LLISTA SEGUENT, HI TROBARA ELS NOSTRES
PRODUCTES

- * Comestibles Clar
- * Ultramarins "S. Francisco"
- * Comestibles Joan Pou
- * Comestibles Jerónima Vich
- * Bar Gran Vía
- * Bar Ca'n Tofolet
- * Bar Mundial
- * Bar - Music Ca'n Tano
- * Ca'n Garrover - C/. Trasimeno, 18 - S'ARENAL

LLUCMAJOR
OBERT TOTS ELS DILLUNS



**TELEVISORS D'OBSEQUI I D'ALTRES COSES
MOLT BARATES I DE QUALITAT**

OFERTES A PREUS DE LIQUIDACIO

Televisors - Vídeos - Càmeres Vídeo - Gelers - Congeladors -
Aire Acondicionat - Rentadores - Rentaplats - Cuines

INSTAL.LACIONS SALVA



TOT, BO I BARATO

Tenda: Bisbe Taixaquet, 24
Tel. 66 01 04

LLUCMAJOR

Taller: C/. Weyler, 1
Tel. 66 02 55

LLUCMAJOR

de pinte en ample

(Revista Mensual) - ANY - II
Depòsit Legal PM. 350 - 1.981.

EDITA:
Obra Cultural Balear de Lluçmajor.

INFORMACIO I PUBLICITAT:
Carrer Esperança, 2 (Lluçmajor).

DIRIGEIXEN:
Catalina Font i Maties Garcías.

COL.LABORADORS:

Ignasi Barceló
Miquel Barceñó
Francisca Capellà
Miquel Cardell
Joan Clar
Sebastià Coll
Antoni Garau
Coloma Julià
Jaume Manresa
Guillem Oliver
Margalida Palou
Joan Quintana
Tomeu Sbert
Catalina Serra
Joan Socias Socias
Arnau Tomàs
Francesc Verdera
Miquel Sbert

FOTOGRAFIES:

M. Clar
Fermín
C. Julià
M. Mut

COORDINACIO ESPORTIVA:

Joan Quintana

COORDINACIO FOTOGRAFIA:

Coloma Julià

IMPRIMEIX:

Edicions Manacor, S.A.
C/ Retiro, 2 - Manacor.

- *Editorial
- *Notícies Locals.
- *Amb el Dr. Bartomeu Font Obrador
- *Ja no tenim s'estació.
- *Cronicàndida.
- *Les Guarderies infantils a Lluçmajor
- *A qui pertoqui.
- *Xerrades de café.
- *La crisi del calçat.
- *Gent de la vila.
- *La maçoneria no és tenebrosa.
- *Sa Dragonera: Indignació i lluita.
- *Sa penya d'es falcó.
- *Ecologia.
- *Esports.
- *Entre noltros - Passatemps.

EDICIO TANCADA EL
25 D'AGOST

EL PENSAMENT DE LA REVISTA
S'EXPRESSA A TRAVÉS DE
L'EDITORIAL



Una ciutat en crisi

No és gens aventurat assegurar que cap població mallorquina no ha sofert tan durament com Lluçmajor els reversos de l'actual crisi econòmica. Al castigar els seus principals centres d'activitat, la crisi ha anat frenant els motors de fàbriques que comptaven amb una tradició gairebé centenària.

Per la seva dependència i aproximació a Palma, Lluçmajor ha estat condemnat, a més a més, a fer un simple paper de comparsa. De tenir una vida pròpia, on els sectors agrícola, industrial i turístic estaven equilibrats, ha esdevingut, poc a poc, en una ciutat esclava sotmesa al gegantisme de la ciutat veïna i als seus afanys expansius.

Un cop convertits els petits pobles d'arrop de Palma en autèntics nuclis-dormitori, ara li toca a Lluçmajor fer el llit de la seva veïna. I, en aquesta labor d'esclavitud, hem perdut el nostre camp, devorat per l'ansietat d'uns ciutadans que volen dormir tranquils i passar els cap de setmana lluny del renou de les Avingudes. I Lluçmajor perd els drets d'un grup de taxistes que tenien sobre una carretera fins que els seus veïnats s'apropriaren ampliant el casc urbà. I perd també l'activitat industrial, acceptant, estoicament, el goteig en la caiguda de les indústries que posseïa.

Ara li ha tocat el torn a "Munar's" que aprofitant la tancada vacacional, continua amb les portes tancades mentre es resol un expedient de regulació de treball per a tots els seus operaris. Aquesta caiguda de les indústries és un presagi ben negre i una trista realitat amb altres cent famílies que passen a engrossir les dramàtiques llistes de l'atur.

Les bones intencions dels mateixos treballadors de donar suport a l'empresa amb uns crèdits concedits a l'obra de la societat laboral han servit únicament per retardar la "solució". Perquè, al final, totes les solucions aplicades a les empreses llucmajoreres acaben en el tancament i a la cua de l'atur.

Aquesta bona actitud dels propis treballadors ha d'estar exempta de qualsevol risc en la dissolució dels préstecs. És una guerra a dirimir entre l'Administració i l'empresa.

Perdre sis-cents llocs de treball en tan poc temps és una factura excessivament cara pagada per Lluçmajor. I tot, a canvi de no res.

Roda de premsa frustrada amb el President Albertí

Enguany, el diumenge de Santa Cándida comptarem amb la visita oficial de Jeroni Albertí, President del Consell General Interinsular. Durant la seva estada va girar la visita a les obres de la residència d'ancians, la guarderia infantil i el poliesportiu. També va presidir l'ofici que cantaven a la Parròquia acompanyat dels regidors centristes —que sempre han estat homes de missa, si més no en actes oficials— i dels socialistes —que enguany és la primera vegada que hi van— a excepció d'en Jaume Serra, perquè vol ésser fidel als principis laics del partit. Tampoc no hi varen assistir —ni a la missa ni a res de res— el regidor de S'Arenal (Quasi ja no ve mai a la vila) ni el cavaller sepulcrista ni l'independent secretari d'Aliança Popular. Aquests dos darrers no perquè siguin laics, sino per altres motius.

Acabat l'ofici, la comitativa s'encaminà cap a S'Arenal i s'entrevistaren amb representacions de l'Agrupació d'Hotelers i dels taxistes, aleshores encara tancats dins l'església. Els hotelers demanaren major vigilància policial, més netedat de la mar i de la platja, més il·luminació i moltes altres coses. Els taxistes insistiren en el tema de la mancomunitat de transports entre els municipis

de la badia. Tant uns com altres se mostraren a favor de la independència de S'Arenal. A continuació n'Albertí i el seu seguit visitaren ràpidament, i sense devallar del cotxe, el Club Náutic, les escoles d'EGB i la futura zona esportiva.

MEDALLA D'OR I REUNIO A GRACIA.

De tornada a Lluçmajor, el President va firmar en el llibre d'honor de l'Ajuntament i li va ser entregada la medalla d'or (Qualcú ha escrit que no se la mereixia perquè no ha fet res per Lluçmajor). Des de la Casa de la Vila partiren cap al Santuari de Gràcia, on en el moment de l'aperitiu el Sr. Albertí es va reunir amb representants de les revistes locals ("S'Arenal de Mallorca", "Sa Veu" i "Lluçmajor") Per part nostra hem de dir que esperàvem una roda de premsa més seriosa i pensàvem que podríem oferir-vos una entrevista amb el President sobre una sèrie de temes que ens preocupen: la crisi del calçat, la política urbanística, l'acció cultural del Consell, etc. Se veu que som massa ingenus: res d'això no va ser possible. D'entrada ens digueren que evitàssim les preguntes "conflictives" i ens contaren com havia

anat la visita. Passant al torn de preguntes, les respostes de n'Albertí sempre foren molt prudentes —gairebé evasives— i s'emparà en el respecte de l'autonomia municipal.

Així va dir que la creació d'un polígon industrial és una qüestió que han de decidir els llucmajorers i que no tenia res a opinar en quant a la independència de S'Arenal perquè és un assumpte dels arenalers i dels Ajuntaments implicats. Quan li demanàvem noves sobre el port industrial de S'Estalella, va respondre que era una matèria que duria personalment el Conseller d'Ordenació del Territori i que en l'actual revisió del Pla Provincial d'Urbanisme

s'actuaria "segons el sentir majoritari de la població dins el respecte de la llei". Arribats en aquest punt, el cap de premsa del Consell va tallar l'entrevista al·legant que era l'hora del dinar. Per cert, el tiberi preparat p'en Sebastià Gràcia no podia ésser millor: entremesos amb productes mallorquins, porcella rostida, fruita, també d'ametles, gelat, gató, cafè, copa i havans d'en Fidel Castro.

Però tanmateix, el bon gust de boca i el bon estar de panxa no ens podien fer oblidar que quedaven un caramull de preguntes i que el Sr. Albertí ja no les respondria.

Macià.

Campaments infantils

El Club d'Esplai de la Parròquia ha realitzat durant aquest estiu dos campaments infantils. El primer va ésser una colònica celebrada en les instal·lacions de Ca'n Tàpara (Sant Agustí) des de l'1 al 7 d'agost. En ella hi participaren una vintena d'allots llucmajorers, juntament amb altres de Palma, Santanyí, Calvià, Eivissa, S'Alqueria Blanca, fins a completar el nombre de 150 places.

Des del 13 al 20 d'Agost hi va haver un campament de quatre dies a Lluç que acabà amb una estada de tres dies novament a Ca'n Tàpara. A Lluç els nins i nines acamparen amb tendes fins el bosc del Monestir i pogueren visitar els encontorns d'aquest paratge. El diumenge va ser aprofitat per rebre la visita dels pares, que dinaren amb els allots i compartiren amb ells moments de festa.

En aquest campament

tots els allots eren llucmajorers i de part de l'Ajuntament se va rebre una subvenció perquè hi poguessin assistir els infants de famílies mancades de recursos econòmics per pagar-lo. Per contra, a un any d'haver-se celebrat, el Club d'Esplai i encara espera que el Consell contesti positivament o negativament la sol·licitud d'ajuda efectuada amb motiu del campament realitzat l'estiu passat en els Pirineus.

PREGO DE LES FIRES

L'inici de les fires s'efectuarà amb el tradicional "pregó". Enguany anirà a càrrec del Dr. Font Obrador i versarà sobre el centenari de la Casa de la Vila que celebren dins l.982.

També hi haurà l'entrega al Consistori d'una pintura dels Reis d'Espanya, obra de l'Artista llucmajorer Joan Calafat.



FOTO D'ESTUDI
REPÒRTATGES
FOTOGRAFIA INDUSTRIAL
I PUBLICITARIA

Carrer d'Es Vall, 21
Tel. 66 00 29

L'hora de la decisió



La conflictivitat del sector del taxi a les zones turístiques tan important com la constituïda pels municipis de la badia de Palma ha arribat a un punt tan tens que ja ha degenerat en problema d'ordre públic. Amb la nostra condemna de les formes de violència convé recordar que aquests fets no són més que la darrera convulsió d'un sector conflictiu per manca de claretat en la seva ordenació i de decisió a l'hora d'aplicar la normativa vigent.

Està legalment estipulat que en els municipis d'àrea d'influència recíproca i d'interacció en matèria de tràfec se creïn mancomunitats o consorcis del sector del taxi per contribuir a racionalitzar i resoldre una problemàtica complexa.

Així es pot ordenar millor el servei públic i s'evitarien friccions derivades d'aquella interacció del tràfec provocada pel creixement mesurat dels nuclis urbans i la seva confluència amb els altres municipis, també en fase d'expansió.

Si entre Palma, Lluçmajor, Calvià i Marratxí s'ha gués constituït la manco-

munitat del taxi és lògic pensar que existiria més ordre i menys disturbis en la marxa del sector i s'haurien pogut evitar agressions, colapsos i tancades de protesta.

Donat que la reglamentació de la qüestió figura en un real decret del 79, ja és hora que es posin d'acord i es pugui arribar a la ideal mancomunitat pactada de bon grau entre els Ajuntaments de la badia de Palma, amb el beneplàcit i ajuda de la Conselleria de Transports.

En tot cas, aquesta situació no pot continuar deteriorant-se sense un greu perjudici social i turístic i sense risc que es reproduïxin greus alteracions d'ordre públic.

S'ha de clarificar la problemàtica del sector del taxi, s'han de reformar el nombre de llicències en els municipis afectats i s'ha d'adoptar la decisió final d'imposar una reglamentació que conduirà a la solució harmonitzada: la creació d'una mancomunitat del taxi que planifiqui el servei entre quatre Ajuntaments condemnats a entendre's en aquesta i altres matèries.

F. Verdera.

Dos Llucmajorers distinguits: Urbina i Tomàs

Sempre és un motiu de satisfacció el fet que qualque llucmajorer triomfi o sigui distingit per un motiu o altre. Ara volem felicitar molt sincerament des d'aquestes pàgines a dos llucmajorers que, per motius diferents, com veurem, han rebut distincions molt elevades dins els mesos de juliol i agost d'aquest mateix any. La notícia és ben fresca encara.

Ens referim a Joan Sebastià Urbina Tortella i a Josep Tomàs Monserrat.

Joan Sebastià Urbina Tortella, fill del matrimoni de mestres formats per D. Pere Urbina i Da. Antònia Tortella, que dedicaren la major part del seu temps d'activitat docent i educadora a la infantesa i joventut llucmajorera, exercint al Col·legi Públic (les Escoles) de la vila fins la seva jubiliació, presentà i defensà la seva tesi de doctorat en Dret dia 29 de juliol al Saló d'Actes de la Facultat de Dret de Palma, obtenint la qualificació de "sobresaliente per unanimidad". El títol fou "La filosofia jurídico-política de Luis Jiménez de Assúa" i va ésser dirigida pel Dr. Elías Díaz, catedràtic de Filosofia del Dret de la Universitat Complutense de Madrid.

El nou doctor en Dret ha deixat les ocupacions professionals que havia tingut amb anterioritat per tal de dedicar-se exclusivament a la docència universitària com a professor a la Facultat de Dret de la Universitat de Palma. Per a aquesta tasca li desitjarem un èxit

bén merescut!

D'altra banda, dia 20 d'agost, Josep Tomàs Monserrat, doctor en medicina, rebé a Comandància Militar de Marina de Palma la Medalla de Plata i el Diploma de Col·laboració, concedits per la "Sociedad Española de Salvamento de Naufragos", a proposta de la Comandància Militar de Marina. El Dr. Tomàs, que és comandant metge i Cap de Sanitat de l'Armada, ha merescut aquesta distinció pels serveis dispensats a accidentats per la pràctica d'esports nàutics i molt especialment pels serveis de la cambra de descompressió de l'Estació Naval de Porto-Pi, de la qual és responsable.

La medalla li fou imposada pel Sr. Manuel Morgado, Cap del Sector Naval de Balears i a l'acte hi assistí una qualificada representació civil i militar.

El Dr. Tomàs uneix, d'una forma poc freqüent, a la seva competència professional una profunda inquietud humanística i una reconescuda maduresa com a escriptor. Precisament l'any passat va fer el Pregó de les Fires al nostre Ajuntament el dissabte de Sant Miquel, sobre el dissortadament conegut esdeveniment de l'any 1.918: el terrible grip, pregó que per les Fires de l'any 1.982 veurem publicat.

Enhorabona i una forta abraçada als dos bons amics i llucmajorers distingits i a les seves famílies.

J. Oliver.

MOTOR DIESEL
Y GASOLINA

TALLER
Berton

Carretera Campos, s/n
Telèfono 66 08 92

LLUCMAJOR (MALLORCA)

Amb el Dr. Bartomeu Font Obrador

Ell es font i es obrador dels quatre toms publicats de la nostra història

El dia 28 del passat mes de juliol, festa de Santa Caterina Thomàs, quedava imprès el primer llibre del quart tom de la nostra Història de Lluçmajor, del qual és autor el llucmajorer Dr. Bartomeu Font i Obrador. L'il·lustre llucmajorer és autor, com tots sabem, dels tres toms ja publicats. Font i Obrador, doctor en Filosofia i Lletres, acadèmic corresponent de les Reals de "La Història" i "Bones Lletres" i Cronista oficial de la nostra ciutat és una persona que vol ser senzilla i té ben demostrat esser amic entranyable de Lluçmajor. El quart tom alludit serà presentat al públic en les properes Fires del mes d'octubre.

FONT INAGOTABLE.

Hem estat parlant llargament amb el gran historiador i arqueòleg. Han estat dues llargues hores de poder entrar fins el seu món. A la seva residència de Son Verí, just a la vora del "Torrent de Saluet", dins del seu estudi besat pel murmur de la poesia i dolç renou de les ones de la mar, a la vora també del Club Nàutic arenaler.

Llibres per tot, documents per damunt i calaixos, ordre màxim dins un desordre i escampadissa

de papers per tot arreu. Jo diria que això són les eines de fer feina de l'il·lustre escriptor. Allò és una font inagotable de dates, de punts importants, decissions i nets dins el caminar ininterromput de Bartomeu Font i Obrador.

A l'autor de la Història de Lluçmajor li hem demanat el motiu pel qual precisament acaba d'imprimir-se aquest quart tom el dia de Santa Caterina Thomàs, i ens ha dit el següent: "Tots sabem que la Santa Valldemosina descendia de Lluçmajor, el seu repadrí anomenat Jaume Salvà havia nascut a la nostra vila llucmajorera. Honram així, una vegada més a la nostra Santa."

PATROCINIS

Patrocinen l'edició de La Història de Lluçmajor l'Ajuntament, l'antiga Diputació Provincial amb col·laboracions de centres no oficials com el de la Caixa d'Estalvis "Sa Nostra" i la Caixa de Pensions "La Caixa".

EL SEGLE XVII

El quart tom correspon a la història del segle XVII. Un segle que és per ventura el més ignorat de Mallorca. Té un total de 624 pàgines,



Sa Llapasseta, una nova finca formada en el S. XVII.

per tant són 70, més de les previstes que eren 554. Hi ha 6 capítols, que són els més extensos referint-se al catastro de l'any 1.685, on es fa història completa de grans i petites finques rústiques.

EL PROLEGES DEL DR. JAUME SALVA RIERA

El pròleg del llibre darrer de Font i Obrador, està fet per el Dr. Jaume Salvà i Riera, president de la Comissió Provincial de Monuments. Salvà i Riera és probablement el major coneixedor del segle XVII. Les seves publicacions són, en particular, tractats relatius al citat segle XVII. El Dr. Jaume Salvà és descendent tam-

bé de Lluçmajor, de la branca Salvà, de "Ca's Freres". Font i Obrador està molt relacionat amb ell a través de la Societat Arqueològica Lul·liana.

-Satisfet? hem demanat a l'autor.

-Me sent aguillonat que fins i tot tenc pensat de donar forma a mils de dates que tenc recollits i fer un estudi especialitzat o monografiat de la "Batalla de Lluçmajor". He volgut seguir la línia monològica dels tres primers toms publicats anteriorment.

-Dr. Font ¿què significa per vostè aquesta obra?

-Representa el major premi que puc rebre, després de 10 anys que es publicà el primer tom. Era una il·lusió, era un ente,

BAR - MUSIC CA'N TANO

**SI CERQUES UN AMBIENT
AGRADABLE, AMB LA
COMPANYIA DE LA MILLOR
MUSICA D'AVUI,
T'ESPERAM AL
C/. D'Es Vall, 2**

Plaça Espanya, 11 bis.

Born, 7 Tel. 66 02 75

**JOIERIA - RELLOTGERIA
COMPOSTURES**



Olegario

**TROFEUS I GRAVATS
ART. REGAL**

una idea, un desig, una quimera. Ara és ja una palpable realitat.

-¿Quantes d'hores valora que ha emprades en la confecció del darrer tom?

-Puc dir que des que es publicà el primer, son 10 anys, la major part del temps l'he dedicat a culminar l'obra i l'idea que ja es va materialitzant poc a poc.

REFERENCIES ON HA BEGUT

-¿Referències on s'ha mogut per aconseguir culminar l'obra que ens ocupa?

-Fonamentalment a l'Arxiu del Regne de Mallorca, endemés del Diocesà i de les biblioteques públiques i privades on he tengut ocasió de cercar, sense oblidar, naturalment, els Arxius de Lluçmajor i en particular el municipal i el parroquial.

MES TOMS

Aprofitant l'entrevista amb el noble autor llucmajorer li hem demanat més coses. Per exemple.

-Per quan el quint tom?

-No descansaré, no. Possiblement vegi la llum pública l'any 1.984. Me fa molta d'illúsió. Es data assenylada i aniversari en què es publicà la història o crònica de Lluçmajor, original de l'illustre don Guillem Terrassa.

-I el sisè i septim?

-Es aventurar dir més coses. Seguiré sempre en la meva tasca. Publicarem el quint i el sisè, això sí. Però el que ha de fer referència al segle XX no podrà ésser, crec jo. S'ha d'espe-

rar cent anys, entre altres coses complicades, per desptapar documents notariais, posem per exemple.

UN GRAN TREBALL

No hi ha cap dubte que el treball de Font i Obrador és realment valios. La història és l'expressió permanent i viva de les grans gestes humanes que moven els pobles. L'historiador recolleix la constatació dels fets, els analitza i arriba a poder emitir juicis de valor.

No veim més que habilitat i clamor popular en tot quan publica Font. Apreciem tots la nostra història. Apreciar la nostra història és apreciar i estimar el nostre honor. El poble que aprecia la seva història és meravellós.

Font i Obrador ha cercat lo millor en documents llucmajorers per escriure i plasmar tom a tom la història.

I ara és bo recordar a la nostra poetessa Maria Antònia Salvà de La Llapassa i Ripoll quan l'any 1.947 digué unes estrofes dedicades al jove estudiant. Bartomeu Font tenia 15 anys a punt de complir. I les paraules de Maria Antònia Salvà foren les següents:

"Amic aprofita en bé ta primavera forida: hi ha espines dins la vida, però hi ha roses també".

I les roses és el que cerca Bartomeu Font Obrador, ell Font i Obrador és d'una autèntica joia històrica que dia a dia està aportant a la ciutat que el va veure néixer. Enhorabona i gràcies.

Tomeu Sbert.

Ja no tenim s'Estació



L'any 1.913, enguany compliries el teu 69 aniversari, uns homes al crit de "Viva Lluçmajor" volien lo millor per al nostre poble te varen edificar perquè complissis la teva feina de rebre, hospitalària, els viatgers que arribaven a la nostra vila, o acomiadar, trista la marxa dels seus fills cap a terres llunyanes; (o no tan llunyanes, perventura només anaven de vacances a S'Arenal). El progrés, o lo que sigui, volgué que el tren ja no pitàs més per la Marina Lluçmajorera i tu, Estació, restares muda i immòbil esperant el teu destí, es desferen les vies, es veneren les terres i magatzems, però tu pareixia que t'hauries salvat de la destrucció, perquè eres un edifici amb un estil i una bellesa dignes de conservar, però el món és així, en aquest temps que correm pareix que res es respecta; i quan veig això que han fet amb tu, em deman:

Es podran tomar algun dia qualsevol dels molins que encara enrevolten el nostre poble?, o la casa edificada l'any 1.570, segons diu el seu portal, del carrer de Sant Miquel, la més antiga, segons pareix, de la nostra vila?. Es podrà tomar quan ja no s'ervesqui per vendre peix, la peixeteria, obra modernista, única a Lluçmajor i de les més importants de l'Illa, (de fet, ja espenyaren part dels capitells quan posaren fa uns anys les canals noves). ¿Podran tomar (perquè ara me pareix que només serveix de colomer) l'església de Sa Torre?, important obra neogòtica, que no crec que tengui cap impediment legal per tomar-la, o podran tomar qualsevol de les façanes de les moltes que tenim a la vila amb un estil propi i un valor arquitectònic indiscutible?; l'Ajuntament, (del que enguany es compleixen 100 anys de la seva construcció), la Caixa de Pensions, l'I.N.S., totes les de la part nova de Plaça, etc, etc... També puc recordar aquí que a Plaça es tomaren dues façanes de les més hermoses de la Vila, una d'elles perquè no es poria aprofitar pel nou edifici que s'havia de fer, (per fer justícia he de dir que la nova no desmereix de l'anterior), i l'altre perquè queia, i de moment encara pareix que està mig en ruïnes.

Voldria sebre, si tu, Estació, seràs el darrer dels "atemptats", si em permeten la paraula, que es poden fer contra el nostre poble. ¿No tindrà l'Ajuntament cap mitjà de preservar aquestes petites meravelles locals perquè perdurin com a símbols d'una època de Lluçmajor que no tornarà declarant-los monuments de qualque casta, històrics, populars, artístics o el que sigui?

Volguda Estació, jo no vaig tenir temps de passar el teu portal per agafar el tren, però em sap greu perdre-te, pel que eres, un bell edifici que haguera valgut la pena que el poble t'hagués sabut conservar (ara que l'Ajuntament cerca un casal de cultura quin n'hi hagués hagut millor que tu).

M'agradaria que fossis la darrera víctima.

Qui pot, que faci el que ha de fer perquè ho siguis.

Miquel Barceló.



TALLER MECANICO
ANTONIO ROSSELLO

Navarra, 4 - 6 - Tel. 660928 - LLUCHMAJOR

EBRO

Jeep

MF



Cronicàndida

Si un dissabte d'agost arriba fins a tu dins l'horabaixa el so dansaire d'unes xeremies, com un geni festiu ballant amb fang de segles a les sabates, i corrs mig afaitat a la finestra, just a temps per a veure passar els gegants acompanyats de l'alulea dels allots i els pares, dels municipals i les senalles per a les joies, i de cop et fas càrrec de que et trobes a Lluçmajor, el 7 d'agost del 1.982, dissabte de Santa Càndida, pot ser que recordi per un moment com un calfred o una ona, com si fossis al mateix temps a tots els dissabtes de Sta. Càndida, i sentis, com la manifestació d'un nervi secret, d'una memòria amagada o una arrel, el desig d'agafar tu també una piloteta de serradís i elàstic, posar-te els calçons nous i la colònia dels diumenges i córrer a encaçar els gegants

i pegar pilotades el cul de les nines...

Però no es tracta aquí d'explicar-vos els meus íntims estremiments, les meves defallences sentimentals, sino de provar d'escriure una crònica personal-redacció - rondalla - fragmentària visió d'una altra Santa Càndida...

El nostre protagonista descubreix ara que ha deixat al lloc d'estiu la camisa que reservava per a la ocasió, es posa la primera que troba i, un poc malsofrit per l'oblit, es llança a la sempre idèntica i novella aventura de la festa.

Ja al carrer de la fira s'anuncia l'avalot que serà Plaça: nins i nines, amos, madones, senyors, senyores, adolescents, jovenets protagonitzant imaginàries pel·lícules, jovenetes en flor recent sortides del Corte Inglés, enllimonats i endiu-

menjats amb el disseny previst per a ésser exhibit, d'acord amb el que la data exigeix, al mostrador del cos propi...

Anant a sopar segurament saludaràs a algú (es saluda a tanta gent, aquests dies!) que va a veure acabar un partit de basket: també fan festa els esports, la festa ha d'esser-ho per a tothom però d'això en parlarem amb major coneixement i convicció a les pàgines esportives.

Comença la berbena i la plaça és un sol cos, mudat i suat, que dona voltes o balla malgrat les colzades, cosses, travetes, sempenes i nins a lloure... un sol cos que, si ha tengut sort, seu a un bar o a les inhòspites cadires municipals mirant ballar... un cos, també, que fa coa assedegat, suplicant una beguda que li costarà un parell de duros més

que un dia "normal" i, a partir de la una, serà segurament calenta.

Olors de "perros calientes" "palomitas de maiz", cotó de sucre, gelat d'ametla, colònies televisives, humanitat, convergeixen al centre de la plaça, on hi haurà els JAVALOYAS (ofici i nostàlgia, —això si que era música...) i un MARFIL que és plàstic de play-back i 40 principals, però tot val si serveix per a que la gent passi gust de ballar a plaça plena fins a les 4, quan els sudamericans EXPRESS faran pegar mamballets, alçar punys, botar, a tots els qui esperaven la "marxa". Passades les 5, Plaça anirà buidant-se, sols alguns brots de la festa es resistiran a morir, dins certs bars on la cervesa torna a ésser fresca i la música continua; brots de la mateixa festa que, clandestina,

CA'N BERNAT

Autofideltat, só i imatge



SIEMENS

Carrer Sant Miquel, 51

Tel. 66 09 92 LLUCMAJOR



ESPORTS LLOMPART

Espardenyeria

GRAN VARIETAT AMB
ESPARDENYES I
PRENDES ESPORTIVES

C/. S'Estrella, 21
Tel. 66 05 78
LLUCMAJOR



Muebles JAUME

Convento, 109 - Tel. 66 03 50
LLUCMAJOR (MALLORCA)

amb gust de saliva i tendresa, de passió i pell, de sexe i deler, de descoberta potser, continuarà, íntima, pels racons més foscs, als caus deixats, a cotxes aparcats a racons de camins, i l'emprar de la nit que ja quasi no ho és...

Un son feixuc farà ignorar al nostre protagonista les bicicletes i el cross, que ha vist preparar, taulada de trofeus, quasi a trenc d'alba als peons de l'Ajuntament i a la policia municipal (a les 7 del mati hi haurà encara agents amb l'humor suficient per a explicar-te on pots deixar el cotxe per a no fer nosa, o per convèncer algun jove, amb recursos més contundents, de que la berbena s'ha acabat —però què hi farem, a qualsevol pot escampar-li una frase un poc amable o un cop de porra en un moment de debilitat... O no?). Havent dinat, el cós feixuc, la panxa plena d'arros i rostit, de gelat i "quarto", va al cinema al PRINCIPAL. Allà, envoltat de gent que menja pipes, infants que parlen incessantment amb els seus pares; joves que lliguen i 3 o 4 persones que miren la pantalla, veu un tebeo grandiloqüent passat al cinema i un subproducte italià passat de moda, que alguna ànima caritativa té la bondat d'escurçar i retallar fins reduir-lo a 50 minuts. Naturalment, s'encenen els llums i es talla la projecció de les pel·lícules abans de que en surtin els crèdits.

Mentrestant, i això ho sabrà el nostre heroi en sortir a fumar durant el descans, plou. Com acudint a una cita màgicament prefixada o obeint a un conjur dels genis o els àngels de la festa, de la mateixa manera que diuen que ho fa cada any, la pluja ha arribat per a mullar els paperins. El nostre protagonista recorda la nit passada, els llums i la fressa lenta dels paperins onejant en l'aire com un camp d'herba blanca o un llaç de paper, i els imagina convertits per la pluja en un esquelet de fils revestits amb alguns parracs de paper, filagarses humides...



Però el sol compareix a temps i, baix del rastre marcit dels paperins, la festa continua, i el nostre heroi, que no es volia perdre el "ball mallorquí", els "boleiros", assisteix, envergonyat, a un espectacle lamentable al qual es mesclen "estampas criolles" no superades ni pels "300 millones" i flamencades barroeres de postal tercermundista amb avolts de nins desconcertats, que segurament hauran fet les delícies de ties i padrires, però que l'impulsen a visitar abans de l'hora prevista l'exposició de cartells, cosa que el salva de la vergonya definitiva del "baile de los pacaritos". Per sort, la visita a l'exposició, que s'hauria de convertir en una constant de la nostra festa, el sopar i el concert de la Banda de Música, lleven el mal gust de la boca dels nostres personatges. Li agrada la música i està content de que al seu poble hi hagi una escola i una Banda en constant milloria —que es deu principalment a l'esforç desinteressat d'uns conciutadans, cosa que li permet un moment d'esperança en el futur de la raça humana.

Es fixa amb una altra milloria: hi ha menys cridòria infantil i artilleria de jugueta que els anys anteriors; el fragor de les conver-

ses enguany quasi no és ni remor, com si s'hagués comprès que la Banda no és mereix aquestes faltes de respecte, i una bona part dels assistents començà a saber perquè hi és.

Falten sols "els focs", les rodelles, a càrrec de Guillem Frontera de Pòrtol", que enguany tendran una "estrella invitada" fora de programa: un enregistrador de "video", equip al coll, protegint el cap amb un capell i la càmera amb un enginyós vidre. Tal volta per les fires ho podrem veure, o tal volta hauran de passar 20 anys per a que la cinta sigui un "valuós document cultural". De totes maneres, els pensaments del nostre heroi són

xuclats, a pesar d'alguns mecanismes inoportunament engalavernats, pels arbres d'espines en moviment de les rodelles, per la randa de fums i flames, caigudes i colors, explosions i xiulots i silencis dels coets.

Ha caigut el darrer insecte de foc, s'ha apagat l'últim OOOOOOH! de la gent, i el nostre protagonista se'n vol anar a continuar la festa pel seu compte, però encara és a temps de prendre nota d'un comentari, d'un fragment de salutació o conversa, anònim dins la multitud:

-Hi ha hagut bones festes, enguany!

-Idò, ell ja s'acosten les eleccions!

En Pau dels Cans.

PUIG

SABATERIA

Sant Miquel, 9 Tel. 66 02 57

LLUCMAJOR (MALLORCA)

Les Guarderías infantils a Lluçmajor

Ara que ve el temps de començar el curs escolar, degut a lo problemàtic que és trobar una plaça pels nins que estan en edat maternal (fins a quatre anys), hem cregut oportú, per informar als llucmajorers, entrevistar als caps responsables de les diferents entitats que tenen organitzades guarderías al nostre poble.

"LA CASA CUNA DEL NIN JESUS"

Parlam amb el Sr. Climent Noguera Marroig, delegat de la Caixa de Pensions de Catalunya i Balears a Lluçmajor, entitat que es cuida de tot lo referent a aquest parvulari.

-Senyor Delegat, podria fer-nos una petita història de la guarderia?

-Va ésser fundada l'any 40 pel "Posito de Lluch-

major" (Banc d'en Mataró) i al cap de tres anys, quan va fer ull ho va agafar "La Caixa" i des de llavors ençà l'hem anat perfeccionant i ampliant. Fa uns dotze anys que es varen fer dues aules noves i una capella on s'hi diu missa cada diumenge. També hi ha un servei de dispensari que funciona tots els dies feiners des de les set del matí a les set del capvespre.

-Quina és la capacitat actual?

-Hi ha quatre monges que s'encarreguen d'uns 220 infants. Les places estan totalment saturades. Cada any hi ha més sollicituds que llocs buits.

-Quin és el sistema de finançació de la Casa Cuna?

-Fins ara ha estat totalment a càrrec de "La Caixa", però degut a que cada dia els gastos son més

grossos: els sous dels empleats, conservació de l'edifici, aules i instal·lacions etc. La Direcció General de la Caixa ha pensat fer pagar una quota de 1.000 pts. mensuals per alumne.

Aquest diners se destinaran a conservar i millorar la guarderia: calefacció, aire acondicionat, nous jocs infantils, uns altres escusats etc. etc.

-Quin sistema de pagament serà el que realitzaran els pares?

-Per a facilitar les coses hem pensat que el millor sistema serà que es pagui a través de "La Caixa" per càrrec a un compte corrent o llibreta i així els pares no s'hauran de molestar a anar a pagar cada mes.

-En cas que hi hagi qualque família que degut a la manca d'ingressos o al nombre d'infants no pugui

pagar, serà discriminada?

-No, la labor de "La Caixa" des de la seva fundació ha estat una labor social i no només de nom sinó de fets i crec que uns dels pobles més beneficiats ha estat Lluçmajor. Per això i perquè la qüestió econòmica de certes famílies no puguin ésser motiu d'exclusió se'ls tindrà en compte les seves possibilitats monetàries.

-Què s'ha de fer i a qui s'han de dirigir per matricular un infant?

-Es suficient que vagin a La Cuna i les monges els informaran i facilitaran tot el que necessitin per a la matrícula.

"CA SES BEATES"

El secretari de l'Associació de pares que regenta l'esmentada entitat, senyor



Cristaleria Lluçmajor

Envidrat d'obres - Miralls - Vidres de Color - Decorats - Vidres en general

Ronda Migjorn, 105 - Teléf. 66 14 93 - LLUCMAJOR (Mallorca)

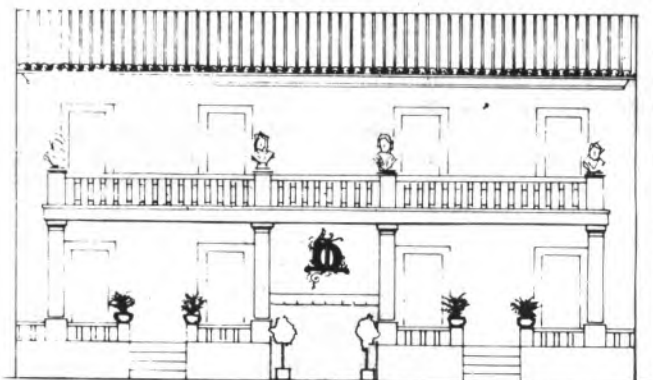


REPARACIONS EN GENERAL
PLANXISTERIA I PINTURA

TALLERS LLUCMAJOR

Ronda de Ponent, s/n.
Tel. 66 12 67.

LLUCMAJOR (Mallorca)



Miquel Servera Boscana ens conta breument la història de la guarderia.

L'associació fou fundada l'any 1.978 per un grup de pares, degut a la necessitat de llocs escolars d'aquest tipus a Lluçmajor.

-Quants de llocs escolars hi ha a la guarderia?

-Té capacitat per uns 40 alumnes. Hi ha dues puericultores que els cuiden i eduquen.

-Lloc d'esplai? té un bon corral que és més que suficient pels jocs dels infants.

-Què paguen els pares?

-El curs passat pagaven 700 pts. per alumne. El proper curs encara no s'ha decidit, depèn de les necessitats del centre i de les subvencions.

-Quines subvencions teniu?

-L'Ajuntament ens dona 400.000 pts., La Caixa de Pensions 150.000 i La Caixa d'Estalvis "SA NOSTRA" ens ha ajudat amb 75.000 pts. pels gastos de l'electricitat.

-Davant la creació de la nova guarderia Municipal. Quines perspectives de futur veu a "Ca Ses Beates"?

-El funcionament de la guarderia, tant avui com demà depèn únicament i exclusivament del nombre de matrícula i subvencions que tenguim. Si aquestes fonts d'ingressos canvien s'hauran d'estudiar les possibilitats de subsistència que pugui tenir.

-On s'han de dirigir per matricular els infants?

-A la mateixa guarderia. Les puericultores a partir del dia 15 atendran totes les

solicituds.

"LA NOVA GUARDERIA MUNICIPAL"

El Senyor Batle, Miquel Clar Lladó, és el que en nom de la corporació municipal, molt atentament i donant-mos tota classe de facilitats ens ha informat referent a la nova guarderia.

-Senyor batle, ens podria parlar de l'edifici, instal·lacions, nombre d'aules etc.

-La guarderia consta de sis aules d'uns 26 mts. quadrats, hi ha també una casa-habitació pel porter, una ampla terrassa, un dormitori pels infants i un pati de jocs.

-Hem vist en els plànols que l'espai descobert per a jocs tan sols és de 180 m2. És possible que no toque a mt. quadrat per infant. No li sembla que aquesta inversió de més de 13 milions s'hagués pogut fer a un solar més gros?

-Estic molt content d'aquesta realització, d'així com s'ha fet i on s'ha fet. Primerament, feia estona que cercàvem un solar adequat i no el trobàvem. La Caixa de Balears "SA NOSTRA" el mos ha donat i, en segon lloc, és suficientment cèntric per no causar molèsties als pares que hagin d'acompanyar els infants.

-A Lluçmajor hi ha necessitat de llocs escolars pels allotjats. Quan s'han d'acabar les obres i quan creu possible que es posi en marxa?

-Les obres s'han d'acabar (segons contracte) per a Nadal i tan prompte sigui possible, una vegada



contractada la gent, instal·lat el mobiliari i les instal·lacions recreatives.

-Qui cuidarà i educarà els nins?

-Seran puericultores titulades.

-Segons tenim entès són moltes les puericultores que ja han sol·licitat les places. Quina classe d'oposició pensau fer per seleccionar les millors.

-Es farà un concurs-oposició entre totes les puericultores diplomades que sol·licitin les places. Actualment hi ha 16 solli-

cituds. Les que treguin millors puntuacions seran les que ocuparan les places.

-Té alguna altra cosa per dir al poble, senyor Batle?

-Tan sols voldria dir que aquesta guarderia és una de les coses que varem dir que fariem la passada campanya electoral i que com altres, s'estan realitzant.

-Moltes gràcies per la seva informació i fins una altra.

I. Barceló.

AUTO ESCUELA



Rafael Fiol

LLUCMAJOR: Pescadors, 19 - Tel. 66 02 46
 S'ARENAL: Pl. dels Nins, 3 - Tel. 26 43 51
 PISTA DE PRACTIQUES: Telèfon 66 17 25

Sports

CA'N SALOM

CORDELERIA

ESPARDENYERIA

ARTICLES DE PESCA

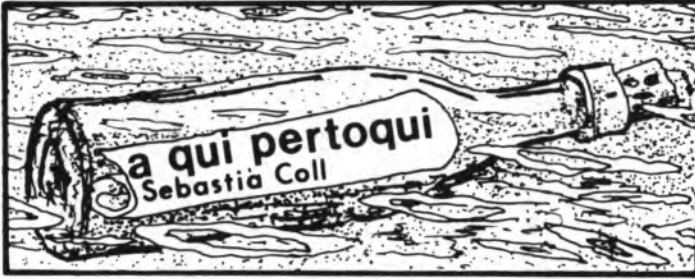
C/. Músic Joan Xamena, 12 - Tel. 66 14 84
 LLUCMAJOR



1882 Centenari SA NOSTRA 1982

CAJA DE BALEARES

"SA NOSTRA"



Les ametles (II)

-Ara si que estam ben arreglats i composts. Aquella si que no la sabia. Així no anam enlloc. Perdem el temps i els doblers. Això és fer feina per a ses...!

-Bé, bé molt bé. I després de tota aquesta declaració programàtica dels teus principis, si t'explicassis un poc, potser que ens ajudaries a comprendre el teu enfadament.

-I clar que m'explicaré, perquè si m'ho empeçol, creu-me, rebenaré. Te'n recordes que en la darrera xerrada que tinguérem vaig dir-te que pensava no tomar ses ametles, perquè, miris el caire que miris, sempre faç osques?

-Sí. I...?

-Idò resulta que l'endemà i en ocasió d'exposar les meves teories i queixes a un altre interlocutor, damunt aquest assumpte, em donà tota la raó, dient que en realitat no poden estar més despreciades les nostres ametles; que per tal de sortir els comptes s'haurien de pagar, almanco, tirant curt, a 5.000 pessetes l'hectòlitre; que les nostres ametles són les de més ínfima qualitat que hi ha en el mercat; que ni tan sols tenen classificació; i que tant a Reus com a Tarragona, ocupen el darrer lloc en qualitat i en preu; que per lo vist són tant dolentes que només mereixen la qualificació "de Mallorca", sinònim per a ells de "la més baixa producció nacional. Que...

-Home,... atura't; crec que no hi ha per tant...

-Que no hi ha per tant? Per tot això i encara més. En el preu de les 5.000 pessetes n'estic més que d'acord i en lo de la qualitat, no sé què vols que et digui. Potser que sí, et don

raó. Però això no és lo pitjor. El mal és mes gros, i això em fa perdre totes les esperances, el mal més gros va esser, la següent afirmació del meu amic: "A Mallorca es produeixen, cada any, 5.000 tones d'ametles, i només se'n consumeixen 1.000. A la península se'n produeixen 100.000 tones, de les quals sols la meitat són introduïbles en el mercat. A Califòrnia (E.E.U.U.) se'n recullen 500.000 tones i n'abasteixen quasi la totalitat del mercat mundial i per afegitò, fitxa't bé, són millors de qualitat i se venen a preu més baix que les nostres. Total un èxit.

Mira, afegeix el meu amic; No sé si aquestes xifres i dades responen a la realitat, no ho sé, o que qualsevol semblança amb la realitat sigui pura coincidència, però si resulten certes..., saps què et dic? que "el darrer tancarà sa porta" que jo ja me n'hauré anat. Que val més deixar anar això de "Campañas de rejuvenecimiento" i que ens decidim a arrabassar tots els ametlers que tinguem. Creu-me hi sortirem guanyant.

-Escolta, tu estàs tocat..., i després que en faràs dels ametlers arrabassats? i què hi posaràs en el seu lloc? Perquè si penses semblar pel bestiar..., estàs ben arreglat; continuaràs perdent diners de bondeveres. No hi sortiràs guanyant.

-Escolta, que ets beneit?. Si, si. Això ja ho veurem. Tu saps la gran quantitat de llenya que podré guardar en el llenyer? el posaré a caramull i encara estalviaré butà. Això, clar, no pensant que me la pispin tota, cosa possible, ja que per aquí se'n passeja cadaun... que Déu me'n

guard. A la primera badada ja ha omplert el camió i "a casa, Paco", cametes amigues... que me l'han regalada. Aquesta si que la treuen neta.

-No sé què vols que et diga, però crec que això no rescabala.

-Que no rescabala? Cosa hi deu haver quan el qui té competència en l'assumpte resol arrabassar de rel tots els morers de "Ses Cases Barato".

-Bon home, tu ara mescules ous amb caragols. Feren desaparèixer els morers per donar, qui ho dubta, més amplària a la calçada i aconseguir millor fluïdesa en el tràfic.

-Això és el que et penses. Jo res mescl. Però mantenc que les "Cases Barato" sense els morers ja no són les "Cases Barato". S'ha desvestit un sant per vestir-ne un altre i això no és seriós. No. Quin mal havien fet aquells arbrets? La natura, benevolent, els respecta més que els homes i no

els feu sofrir el mal de la cuca, i si es volia desviar el trànsit rodat de vehicles per aquella zona, res millor que tenir una zona arbrada als costats de la calçada. Però no. A fora!! que estorbau!! foragitem-los. I ja saps què et dic, que altres ho veuen abans. Coin sempre. Sempre som els darrers que ens adonam del valor de les coses, quan irremissiblement ja no les tenim; sinó fixa't en el cas d'Esporles que recentment ha estat guardonat amb el premi nacional "Conde de Guadalhorce 1.982" otorgat pel Ministre d'Obres Públiques i Urbanisme per l'embelliment de les travessies de poblacions. Es a dir pels jardins i vies arbrades. Encara sort que a nivell oficial no s'ha establert, fins avui, un premi a la ciutat que millor sàpiga autodestruir-se, perquè ens el donarien, en solitari, per unanimitat, i amb tots els honors.

-Em pareix que sí.
1.982 - Agost.



ARA, L'HORIZON
MES ECONOMIC

SORTIRAN PROXIMAMENT AL MERCAT
EL TALBOT HORIZON 5 VELOCITATS
I EL DIESEL

TALBOT
SERVICIO OFICIAL

JUAN RAMON CLAR

VENDA DE
VEHICLES
USATS

TALLERES MARINA
C/. Marina, 104 - Tel. 66 05 21
LLUCMAJOR

Xerrades de cafè**El conflicte d'es taxis**

-¿I que me'n dius d'es conflicte d'es taxis de Lluçmajor i Ciutat, a S'Arenal?

-I que vols que et digui?, que fins ara es que han perdut són es de Lluçmajor.

-Es vera. De res els ha valgut darrerament aquesta vaga i tancament a l'església de S'Arenal.

-Troba que es batle nostre i s'Ajuntament darrera ell, amb aquest assumpte, fa més de quatre anys que fan es pardal.

-Sí, no han ajudat gens an es nostros taxistes.

-Moltes de paraules, però pocs fets. Primer havien de demanar favor al Rei, com a ses rondalles, després a un Misser, però de moment res de res.

-Es nostros taxistes són atropellats, multats i tancats a sa presó per voler fer feina dins un terme que diuen que no és es seu. Sa llei està tan fosca que no hi ha Cristó que l'aclarí.

-Es ciutadans i ses seves autoritats diuen que s'Ajuntament de Lluçmajor donà massa llicències per ses poques possibilitats d'es nostre terme.

-Però si és es més gran de Mallorca!.

-Tenim molta de garriga i terra seca...

-Encara, gràcies a Déu.

-Es taxistes de Ciutat callen perquè els convé, i és que quan s'Ajuntament de Lluçmajor donà aquestes llicències és perquè hi havia manca de taxis a S'Arenal, perquè es de Ciutat tenien prou feina a ca seva i no s'atraven.

-Tothom agafa de sa llei lo que li convé.

-Això amb en Franco no hagués passat.

-Altra vegada tendrà sa culpa sa democràcia...!

-Riu-te'n, però es gover-

nador hagués tallat per "lo sano", és això que fa falta.

-Sí, sa veritat és que tots ets organismes se tiren

sa pilota uns i altres, dient que no és de sa seva incumbència.

-Uns "pilotes" i uns vidors, això són es polítics d'ara.

-I es de sempre!

-Es nostros, molt d'alarbar sa gesta d'es batle Mut i posar quadres a sa sala de sessions d'es nostre Ajuntament, però quan es tracta d'honorar sa seva memòria i defensar lo nostre amb això d'es taxis, no n'han tengut de collons.

-Es que en aquest cas,

no es tracta de fer retxes i no deixar passar en es nostre terme, sinó tot lo contrari, llevar retxes i obstacles perquè S'Arenal sigui tot un i poder fer feina tots.

-Però si es de Ciutat no ho volen, retxa per a tots i per tot. Dins Lluçmajor no passarà ningú. I amb so nostre batle davant es nostros taxistes.

-No somniis "rollos". I ses partides de cartes an es Bar Pou, com quedaran?.

UN QUE ESCOLTAVA.

AUTOELECTRIC Barcelona

Pedro A. Mataró, 12 - Teléfono 66 01 70
LLUCHMAYOR (Mallorca)



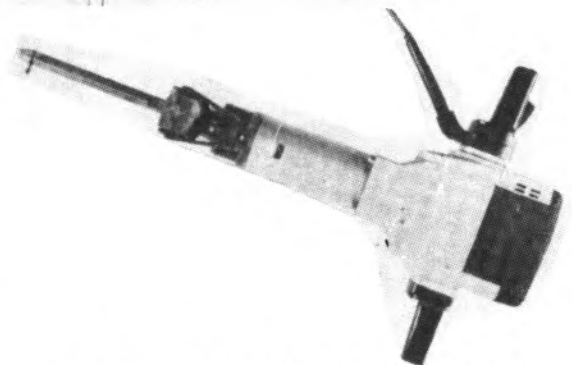
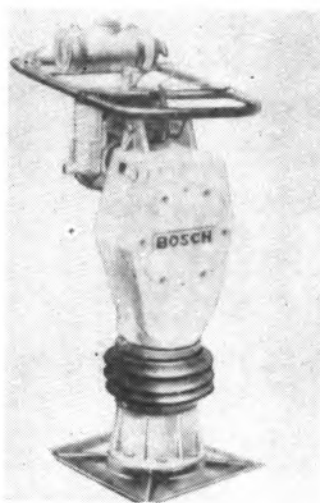
MARTILLO
UNIVERSAL
DE PERCUSION

1.500,—
ptas. día



MARTILLO
PERFORADOR

1.500,—
ptas. día



**VENTA, ALQUILER
Y SERVICIO TECNICO
DE HERRAMIENTAS
BOSCH**

La crisi del calçat, cada vegada més greu

L'Empresa Munar's ha tancat les portes

(Redaccio).- La profunda crisi que assota el sector del calçat continua fent matx dins l'economia llucmajorera. La darrera mostra ha estat la suspensió de pagaments presentada per l'empresa Munar, S.A.L. Abans, en el període de dos anys, altres cinc fàbriques de calçat l'havien precedida cap al camí de l'enfonsament: Calzados Besalvá, S.A., Munar y Oliver S.L.,

El cas del tancament de l'empresa Munar, S.A.L. ja es rumorejava des de feia alguns mesos i sobretot quan, pel mes de juliol, donaren vacances al personal. Passat el mes de descans reglamentari, les portes de la fàbrica ja no s'obrien: l'expedient de suspensió de pagaments estava presentat i 132 obrers quedaven al carrer.

SOCIETAT ANONIMA LABORAL —O CA'N POLA—

L'empresa Munar (denominada darrerament Hijo de Miguel Munar, Munar, S.A. i per acabar Munar, S.A.L.) havia estat fundada per la família que li do-

nava nom, a finals de segle passat. Amb el temps s'havia convertit en una de les més importants de la vila i fins i tot de Mallorca, tant pel seu nombre d'operaris com per la qualitat del seu producte. L'any 1980 la crisi del sector del calçat feia trontollar l'empresa i davant el perill de l'enfonsament sorgia una nova experiència: convertir-la en "societat anònima laboral". D'aquesta manera el capital de l'empresa es repartia en un 50 o/o entre els obrers que acceptaren formar-hi part i l'antiga societat anònima (dins la qual i havia la Caixa d'Estalvis i el Banc Occidental).

La formació d'aquesta societat anònima laboral va

Garcías y Company, S.A., Ramon Parés Puig y Calzados Puig S.A., sense comptar l'intent de cooperativa Kolluc que ha durat poc més d'un any i de la qual no en coneixem la situació real. Fonts sindicals calculen que s'han perdut devers 600 llocs de feina. A hores d'ara queden a Llucmajor sis empreses de certa importància que donen feina a unes 300 persones.

rebrer, per part dels obrers, l'assessorament de la Unió General de Treballadors que perseguia la conservació dels llocs de treball. Perquè els obrers poguessin aportar capital a la nova societat, els Fons Cooperatius del Ministeri de Treball va concedir préstecs personals de mig milió de pessetes fins a sumar-ne 54 milions. Era el febrer de 1981.

Amb la nova etapa de la fàbrica, els enormes deutes acumulats anteriorment (300 milions de pessetes) varen ésser reduïts notablement (fins a 60 milions).

FEINA D'EXPORTACIO

Els encàrrecs en què es

treballava actualment provenien principalment d'Itàlia i consistiren en trenta mil parells de botes de bomber. També es va treballar en botes per a exportar als EE.UU. per encàrrec de l'empresa local "Calçats Mulet, S.L." (empresa que passà moments molt difícils fins a presentar suspensió de pagaments i continuà treballant degut a la moratòria que li concediren els seus acreedors), però la qualitat dels resultats no va satisfer i se n'aturà la fabricació. Precisament en sectors pròxims al de la pell es veia amb escepticisme la possibilitat que la fàbrica pogués salvar-se amb aquest tipus de feina perquè ni als

132 obres queden sense feina en fracassar la



propis fabricants italians els resultaven rendables aquests encàrrecs. Per contra, la continuació del "calçat de qualitat" —dirigit al mercat Peninsular— no fou possible perquè els proveïdors de les pells adequades tallaren el subministrament de matèria prima: volien garanties de cobrament i l'empresa no podia oferir-les.

RUMORS DE CRISI

Aquests fets varen agreujar notablement la mala situació de la fàbrica: es varen moderar els salaris i es reduí la plantilla amb quaranta obrers. A més la percepció dels sous es va retrassar alguns mesos. Però a mesura que progressava el temps, el rumor del tancament definitiu s'anava fent més insistent. La confirmació —com deiem— s'ha produït després de les vacances.

LES DECLARACIONS DELS SINDICATS

Davant els fets consumats, la UGT ha declarat per boca del seu secretari general F. Obrador que el

suport de la central socialista a la societat laboral era motivada pel desig de conservar els llocs de treball i que no n'era responsable de la creació i la direcció, perquè això havia anat a compte de l'empresa. També ha dit N'Obrador que l'acord de fundar la societat laboral va ser pres el desembre de 1.980 amb representants de la Delegació de Treball, el Conseller d'Indústria, l'empresa i representants d'UGT i CC.OO. Per la seva part, CC.OO. ha dit que no va participar directament en la formació de la societat, si bé va donar llibertat de participació als afiliats. Igualment han dit que han estat marginats del consell rector de la societat, l'actuació del qual no han vist clara i responsable.

EL PROBLEMA DE LA GARANTIA DELS CREDITES

Un cop presentada la suspensió de pagaments, ha esclatat la preocupació sobre un problema greu: que si és el responsable del crèdit de 54 milions de pesse-

tes? Sobre aquest aspecte ha corregut el rumor que haurien d'esser els propis obrers els responsables de la quantitat percebuda personalment. Això no obstant, la UGT ha assegurat que tal extrem no és possible perquè en la reunió de desembre del 80 va quedar clar que les quanties sobre els crèdits del Fons Cooperatiu recauen sobre els solars i l'edifici de la fàbrica, que pertanyen a l'antic propietari Antoni Munar Ferretjans. D'aquesta manera els treballadors queden lliures de tota responsabilitat. A pesar d'això, la por dels obrers està en què no s'hagi fet cap document que deixi clars aquests extrems.

¿UNA JUGADA PER DESFER-SE DE LA FABRICA?

¿Pot ser que tot l'embolic de Munar's no hagi estat més que un llarg procés que ha possibilitat a l'em-

presari desfer-se de la fàbrica? Aquesta és una pregunta que està en boca de molta gent i que, sense dubte, és molt difícil que trobi una resposta clara, sobretot perquè suposa entrar en el difícil terreny de les intencions, que no volem jutjar. De fet, però, és clar que la fàbrica havia deixat de ser rendable i estava carregada de deutes (300 milions). Amb la constitució de la societat anònima laboral arribaren uns doblers que ajudaren a pagar part d'aquests deutes. La responsabilitat de la fàbrica ara ja no era exclusiva de l'empresari sino també dels socis-treballadors. El negoci, però, en poc més d'un any s'ha enfonsat i no tothom ha tengut inversions immobiliàries o d'altres tipus que li cobrissin les espatles. El camí, pels obrers, és la nova versió de la caritat pública (i, a més, sovint fomentadora de picaresca) anomenada subsidi d'atur.

"BESALVA", a l'espera d'una resolució favorable

Dimarts, dia 17 d'agost, al Saló d'actes de l'Ajuntament, tengué lloc la reunió dels operaris amb els missers que transmetren els expedients de dissolució forçosa del contracte de treball a l'empresa BESALVA.

Els missers informaren sobre la situació actual dels expedients als afectats i dels problemes que ha plantejat per una solució ràpida, els canvis del Delegat de Treball (Direcció Provincial) i ja que això suposava repetir altra vegada tota l'actuació anòmala de BESALVA i, en conseqüència, allargava el procés, per la qual cosa es va fer necessària una visita a Madrid.

Una vegada fetes les gestions oportunes amb persones qualificades del Ministeri de Treball, els missers ja se mostren optimistes quant a una resolució favorable i entre els punts firmats exposam els següents que veim profitosos pels afectats:

-Tendran dret altra vegada a 18 mesos de subsidi d'atur (tots aquells que actualment no tinguin feina)

-Se'ls reconeix l'antigüetat des que començaren la feina fins a la data (important a l'hora de cobrar les possibles indemnitzacions).

Per poder continuar en les gestions, els missers demanaren poders personals de representativitat, ja que el poder col·lectiu no serveix a causa que a partir d'ara els expedients seran resolts d'un en un.

La firma de poders fou firmada dia 23 d'agost i s'espera que en un plaç de 6 mesos es tenguí la resolució final.

Més val arribar encara que sigui tard. Amén.

Jaume.

Societat laboral



gent
de la
vila



Conversa amb l'amo En Pere i Madò Toninaina de Son Bieló

**“Si llavors hi hagués hagut ses armes d'ara,
es mariners haurien omplit ses barques cada dia.
Ara hi ha més barques que peix”**

L'amo En Pere J. Manresa Capó i sa seva cunyada Toninaina Adrover Capó, són ets habitants més antics de S'Estanyol. L'amo en Pere de Son Bieló té 89 anys i madò Toninaina en té 86.

Fa 46 anys que viuen a S'Estanyol i són testimonis de tots es canvis.

-L'amo en Pere, com va ser que venguéreu aquí?

-Jo vaig néixer a S'Hor-ta i vàrem venir a Lluçmajor quan tenia 15 anys. De Lluçmajor vaig anar a Garonda i llavors me vaig casar amb una de Son Bieló. Garonda i Son Bieló eren des mateix senyor, don Mateu. Llavors sa dona i s'altra cunyada se moriren i va quedar Na Toninaina. Ella havia nada a Son Bieló.

-Com era s'Estanyol quan arribàreu?

-Per aquí no hi havia cap casa. Hi havia una paret i unes barreres i es senyor me va dir: "Què no vols un solar a Son Bieló?" — "Ves si en vull un"; aquí és un bon lloc, no hi ha penyes. Només mos arriba una miqueta de polsim perquè una mata el mos para un poc. Aquí davant sa gent hi ve a rentar-se i jo li vaig posar "Cala Mata", jo no la vull tallar, no mos fa

gens de nosa. També hi havia "Ca Na Marola" i "Ca'n Senegar"; i unes casetes blanques on vivien es "Carabineros", no se deien Guàrdies Civils...

A "Ca'n Senegar" hi havia una botiga que tenien de tot, feien dinar...

-Què fèieu a s'Estanyol? Per quins motius hi venguéreu?

-Noltros, fa devers 46 o 47 anys deixàrem sa finca i sa sogra no volia anar a Lluçmajor; quan mos n'anàrem deixàrem una truja grossa i sa senyora se pensava que demanàriem un capital gros i jo no vaig voler res i sa senyora va quedar molt agraïda i me va dir que no volia arrendadors i mos va donar aquesta casa. Teníem devers cinquanta galines, cabres i una truja. Va ser igual que si haguéssim estat a sa mateixa finca.

-Com eren es mariners d'abans?

-Hi havia "es vei Titi" en Fuaní, es patró vei de "Ca Na Marola".

Tenien ses barques més petitones. Si llavors hi hagués hagut ses armes d'ara haurien omplit ses barques cada dia. Se'n duien es peix amb un covo cap a la vila. Me'n record de na Coloma "Marola" que



se n'anava a peu, "al trote", a Lluçmajor.

-Què heu vist molts de canvis per aquí de llavors ençà?

-Uhhh què ha canviat...! Quan feia .20 anys que hi érem, començaren a fer cases totes soles i sempre ha anat augmentant. No hi havia cap barca amb motor, només sa vela i es rem; ara es mariners tenen dos cotxos. Ara hi ha més barques que peix. Què hi havia? Un quern de barques (sa d'es patró felanitxer...).

Tot ha canviat. Fins i tot ses estanyoleres no se casen amb mariners. Tots volen ser senyors i són tan pobres com noltros. Vátua

d'ell! tots tenen "lujo". Sa gent venia per Sant Cristòfol a rentar-se, dos o tres pics en l'any i ara hi són tot s'estiu.

-Vos agrada s'Estanyol?

-I molt que mos agrada! No hi ha tant de trui com a S'Arenal. Allò no sé què és; l'any passat hi vaig anar un dia i una dona que jeia per aquí, i un homo per allà... i s'aigo que feia bimbolles. Caaaaaaa!

Aquí quasi ja n'hi ha massa, de gent, en s'estiu. I en s'hivern també ja n'hi ha; tots són ciutadans, se lloguen cases per tot l'any, venen es dissabte i queden un parell de dies.

C. Julià i C. Font.



TABLEROS Y MADERAS

Eramon, s.a.

ALMACEN Y OFICINAS:
Ctra. Lluçmajor-Porreras, Km. 1
Teléfono 66 08 37
LLUCMAJOR (MALLORCA)

ALMACEN:
Cardenal Pou, 9 - Tel. 55 28 05
MANACOR

RESTAURANT

GRAN VIA

NOCES - BANQUETS - COMUNIONS
I BATEJOS

Informació: 66 03 17

La maçoneria no és tenebrosa

Fa un cert temps "l'Última Hora" en la Secció "El discreto encanto de la vida" publicava un comentari en el qual, el periodista insinuava (referint-se a mi) la ràbia que podria causar-me la lectura d'un article titulat "La Maçoneria, una tenebrosa institució al descobert" que, recentment havia publicat la Revista "Llucmajor".

Per la meua part vull fer constar a l'autor aquest comentari que com a membre que son d'aquesta institució Secular, tenc la suficient capacitat i sang freda per controlar les meves reaccions; de totes formes per poder pronunciar-me, abans havia de conèixer el contingut del citat article.

Actualment me trob passant l'estiu en la Residència "de cinc estrelles Son Dureta" i la casualitat volgué que establís amistat amb una infermera anomenada Caterina, natural de Llucmajor, la qual molt amablement me facilità l'esmentada Revista demanant-me al mateix temps la meua col·laboració.

Una vegada haver llegit i assebutat del contingut de l'article en qüestió, vaig fer la següent pregunta a la Caterina:

-¿Es intel·ligent l'autor

d'aquest article?

-Es molt viu, molt intel·ligent i espavilat, me contestà ella.

Non comment.

Són tan nombroses les obres sobre la gloriosa Institució de la Maçoneria universal, que me deman el perquè de la supina ignorància que existeix sobre el tema; llibres recents són: el del jesuïta Ferrer Binimelis i el del meu amic Angel M. de Lera.

Podria parlar de banalitats que sorgeixen dins totes les entrevistes, com per exemple: Per què el Gral. Franco tenia aquell gran odi a la nostra institució? Per què na Pilar acusa als maçons mallorquins de la mort del seu germà Ramon? Amb quants de membres comptam dins Espanya? Amb quants Diputats i Senadors etc. etc. Resumint: d'una gran quantitat de beneïtures unes sí i altres no contestades.

Un dels secrets maçònics és aquell que prohibeix revelar la identitat d'un germà, sense però impedir que aquest pugui donar-se a conèixer, perquè la realitat és que no tenim res per amagar.

Tenguem present que, històricament, els aconteixements més rellevants dels

darrers dos-cents anys, han estat inspirats per les Lògiques maçòniques, per exemple: la Revolució Francesa de 1.789, la Independència de Nord-Amèrica la Independència de les Colònies Espanyoles, la llei de Mendizàbal, la Unitat de la Pàtria Italiana, la venguda de la II República Espanyola, la Promulgació de la llei francesa autoritzant la píldora anticonceptiva, els acords egipcis-israelís sobre el Sinaí, l'entrada d'Espanya en el Consell d'Europa deguda a la pressió de trenta dos diputats francmaçons membres del citat Consell, malgrat el "veto" que posava Gran Bretanya i Holanda.

Havent parlat de temes generals fins ara, passem seguidament al contingut d'aquella paraula tan feresta i publicitària de "tenebrosa".

M'agradaria poder convidar l'autor de l'article abans citat "tan viu, tan intel·ligent i espavilat" a una Reunió de Lògia, emperò tal cosa no és possible encara a les Balears, ja que, les Reunions que tenim es fan en el despatx d'un amic carent de tota decoració i ambientació. Això solament es fa possible a Madrid, Barcelona i

algunes altres ciutats d'Espanya on tot funciona com toca.

La descripció d'una Lògia no tenc perquè fer-la, ja que, a qui pugui interessar-li pot llegir-ho còmodament a molts de llibres, emperò si recalcaré que la nota dominant és la gran il·luminació, és a dir que de "tenebres" res; presideix un Triangle de Llum de neon amb un gran ull central que representa l'omnipotència del gran Arquitecte de l'Univers. Els Reglaments i Juraments que mos lliguen comparats amb la moral catòlica Tridentina, aquests darrers fan riure.

Hi ha tantes coses per aclarir que es faria inacabable sòlamente la seva exposició. I per acabar sòlamente vull subratllar que un maçó és un home lliure i de bons costums que aspira a la seva divisa al progrés de la Humanitat en aquest món, no en l'altre, perquè és senzillament una Institució filosòfica i no teològica.

Joan Ensenyat Julià.
Representant de Balears en el Gran Consell General del Rite Escocès, antic i acceptat.



PERRUQUERIA

FINA

C/. D'es Vall, 49

MATERIALS DE
CONSTRUCCIO
ANTONI VIDAL

AGENT "FIBROTUBO"
MATERIALS DE CONSTRUCCIO
SERVEI A DOMICILI

Tel. 66 06 88

Salvem Sa Dragonera

El crit de "Salvem Sa Dragonera" significa molt per a Mallorca. Es el crit de tota aquella gent que vol defensar dos pams de roca verge de l'enviliment que suposaria la urbanització. Però no només és el crit per salvar aquesta illa, sinó que és símbol de la defensa de tot allò que encara té Mallorca digna de no ser trastocat: Es Trenc, S'Albufera i S'Albufereta, la Serra Nord, Cabrera etc. etc. I a Lluçmajor els penya-se-

gats de Sa Marina, Cala Pi i Cala Beltran, i tants d'altres llocs. Per això no som insensibles a la campanya en pro de la Dragonera. Al cap i a la fi és la mateixa lluita i a ella ens adherim perquè la sentim ben nostra.

Per aclarir idees sobre el tema oferim aquest article firmat per un representant del Grup Balear d'Ornitologia i Defensa de la Naturalesa (GOB).

Sa Dragonera: indignació i lluita

Xavier Pastor

La qüestió de Sa Dragonera és indignant per a qualsevol ciutadà que cregui que les lleis són per a fer-les complir i que cregui, també, que les autoritats democràtiques són elegides, precisament, per legislar i fer complir unes lleis en benefici de la comunitat. Ningú ho pensaria que uns senyors tan encorbatats, estirats i seriosos com són els que componen el nostre govern preautonòmic són capaços de permetre l'incumpliment de les normes legals per afavorir les empreses privades, hipotecant així els interessos dels ciutadans de les illes als quals se deuen.

Aquest és el cas de Sa Dragonera. Perquè, fins i tot oblidant (si és que se pogués oblidar) el fet que pretendre la urbanització d'aquest illot és una aberració ecològica, paisatgística, social i econòmica, la qüestió legal està claríssima: tots els decrets, expedients, contenciosos, etc. que embullen l'opinió pública, se poden resumir en una veritat inqüestionable i molt simple, i és que no se pot aprovar un projecte d'urbanització que no s'ajusti a un Pla Parcial prèviament aprovat. I això és, ni més ni manco, el que ha fet l'Ajuntament d'Andratx, amb el vist i plau —o el deixar fer— del Consell General Interinsular i el Consell Insular de Mallorca.

El Pla Parcial de Sa Dragonera no existeix perquè el Ministeri d'Obres Públi-

ques i Urbanisme el va anul·lar fa més de dos anys, acceptant les reclamacions del GOB i de 4.000 ciutadans. Això ja seria suficient perquè unes autoritats dignes impedisin qualsevol tramitació del projecte. Però és que hi ha més: tothom sap que una de les condicions que va posar la Comissió Provincial d'Urbanisme perquè se pogués aprovar la urbanització era que prèviament tengués aprovat el corresponent port d'accés a l'illa i el port ha estat també denegat per l'autoritat provincial de Costes.

Però PAMESA i en Nofre Alemany (batle d'Andratx) segueixen endavant, els uns presentant amb tota la desvergonya del món projectes a aprovació, i l'altre aprovant-los il·legalment, malgrat les múltiples advertències que se li han fet.

Quan, impedida la urbanització —que s'impedirà, no ho dubti ningú— PAMESA reclami indemnitzacions a l'Ajuntament d'Andratx, és d'esperar que el batle Alemany i els seus regidors d'UCD, el president Albertí i el seu conseller d'ordenació del territori Miquel Pascual, i tots els altres comparses tendran la dignitat d'abonar la indemnització de les seves pròpies butxaques, i no obligaran el poble d'Andratx i la resta d'illencs a haver de carregar amb les conseqüències de la incompetència —o la corrupció— dels seus repre-

sentants. Això generaria ira popular, a més de les evidents responsabilitats administratives i criminals, que perseguiran a aquests elements encara que (afortunadament) ja no ocupin els seus actuals càrrecs públics. Ells són els responsables de tot el que està passant en l'afer Dragonera (i d'altres, com per exemple Es Trenc) des de 1977.

Ja no val donar la culpa als franquistes. Han tengut moltes ocasions per suspendre la tramitació del projecte i assegurar-se de la seva legalitat. L'esquerra ha presentat nombroses mocions sol·licitant-ho: el saló de sessions del Consell estava ple, i la gent té memòria: sempre, la resposta d'UCD ha estat la mateixa («hi ha temps, no ve d'un dia, ja actuarem en el moment oportú...»), amagant la seva posició favorable a la urbanitzadora. Bé, idò ara ja no en queda, de temps. La resposta del brillant conseller Capó a la darrera moció, que fa uns dies sol·licitava la definició política del Consell de Mallorca respecte al futur de Sa Dragonera, ja va ésser ridícula: «no havia tengut temps d'estudiar la moció... Fa ja 10 anys (deu anys, senyors!) que lluitam per salvar Sa Dragonera.

Un polític mallorquí que encara no tengui una opinió formada sobre aquest tema sempre candent no to res que fer a les nostres institucions. Que se'n vagin a les seves empreses.

El GOB ha mantengut

sempre un exquisit respecte per la figura del president Albertí i els seus col·laboradors, representants del poble de les illes. Però ja està bé. El respecte no cau del cel: s'ha de guanyar actuant amb dignitat, fent complir les lleis i mantenint les promeses (recordau això també vosaltres, regidors de la majoria d'esquerres de l'Ajuntament de Palma).

Ja no creim més en les bones paraules de n'Albertí i en Pascual que tan sols volen guanyar temps mentre els especuladors desfan el nostre territori.

Les accions del GOB han estat sempre legals i pacífiques, i així continuaran. Però dins de la legalitat i el pacifisme hi ha vies contundents i radicals de resistència cívica. I anunciam que cridarem als ciutadans a emprar aquestes vies, que seran utilitzades igualment contra les entitats financeres que, des de la fosca i creient que no han estat descobertes, suporten les dificultats econòmiques de PAMESA.

Defensarem Sa Dragonera fins al final, amb tota la força que ens dóna saber que la llei i la raó estan al nostre costat.

Des d'aquí animam a tots aquells que volen continuar lluitant pel nostre territori a que jointin la seva veu amb la nostra, i que no s'excusin dient que estan «cremats» o «desencantats». Sa Dragonera no serà urbanitzada si nosaltres no deixam que ho sigui!



Aquest mes passat ha estat un mes assenyalat p'és falcò. Davall sa penya he tengut molts i nombrosos convidats. Començaré per sa primera visita: tota sa família de sa nostra revista es dona cita un vespre; en faltaren pocs i tots quedaren bé davant sa taula, no n'hi va haver cap que tengués mal de queixal.

Després sa vetlada s'allargà. Un cafetet, una botella de conyac que feia voltes per ses taules, "dos acordades salieron de las entrañas de una guitarra y Juan Socias dejó escapar sus gorgoritos majestuosos a los cuatro vientos del imperio". Amb s'empenta des joglar, tothom va rompre a cantar i totes ses òlibes, musols, coloms i altres aucells des penyals escoltaren embabeïts es polifonic recital —tantes veus com persones hi havia— fins que un tro final (era sa veu d'en Sebastià Coll) entonà ses estrofes d'unes cançons d'en Raimon posant punt final a una agradable reunió de companyerisme.

I continuant amb so

mateix punt, es dia de Santa Càndida, es president d'és Consell General Interinsular vengué de visita a la ciutat i també —ell no se'n va tèmer— visità oficialment sa penya.

Me'n vaig dur un bon esglai, ja que quan feia una mica d'horeta pujaren un estol de cotxos amb ses mototes de sa policia municipal davant davant. Després d'una jornada de moltes corregudes vengueren a dinar a Gràcia.

Es meu secretari me va tranquil·litzar —no n'hi fuig una— i alçant s'ull, me posa al corrent: "Ses obres municipals ja estan començades i no han pogut posar ni primeres pedres ni fer triomfals inauguracions i per por a no ser-hi a temps (si gira sa truita) hauran anat a veureles".

Ja tornam esser dins es mateix redol. I es que s'ha armat un bon trempó: surten partits politics com si fossen bolets un any de molta pluja: uns diuen que queden en es centre, uns altres també centre, però cap a s'esquerra, es de més en-

llà, centre-dreta i es socialistes diuen que guanyaran.

Amb aqueix remenat, més d'un polític local s'ha posat nerviós. Aquesta vegada pareix que serà necessari banyar-se es cul i no com s'altre pic que s'enganxaren an es carró guanyador. Es que es "donuts" amb tantes fuites pareix un colabor. ¡Ja ho veurem com s'ajeurà en Gelat!.

Aquest estiu hem pogut comprovar que "Sa Farinera" ha tancat ses portes definitivament. Segons m'han dit són dotze ets empleats que han quedat an es carrer, víctimes de sa crisi d'és treball, però també és una llàstima que aquestes

dotze persones creguin que ets únics culpables d'aquesta crisi siguin es veïnats d'és carrers Mut, Pescadors i Melià, que fa dos anys firmaren una protesta a s'Ajuntament quan es fariners grossos s'havien proposat fer funcionar ses màquines tota sa nit dins sa il·legalitat.

Aquests senyors de Jaén, preocupats p'és seus negocis individuals més que per crear llocs de treball o per deixar dormir sa gent, haurien d'haver sabut endevinar que dur gra de sa península, amb aquells camionarros tenebrosos, a moldre a Llucmajor era una manera directa de perdre sa llet pasturant.

Es garriguer Xisco.



PER A LA SEVA
DECORACIO DEL SEU
ENMOQUETAT, RECORDI:



FOTO CLAR
Perfumeria

REPORTATGES, FOTOS
D'ESTUDI, CARNETS...

C/. Nou, 8 - Tel. 66 06 32 (LLUCMAJOR)

BAR MENJAR CASOLA

GRAN VIA

TEL. 66 01 63
LLUCHMAYOR

PREPARAM
PLATS
PER
DUR-SE'N

PAELLES D'ENCARREC



scorpio

discoteca

arenal • mallorca



RENAULT 

Bartolomé Jaume Nadal

Hispanidad, 17 - 19

Teléfono 66 01 40

LLUCMAJOR (BALEARES)

Exposició a S'ARENAL:

C/. Sant Cristòfol, 5 - Tel. 26 00 01

ECOLOGIA:

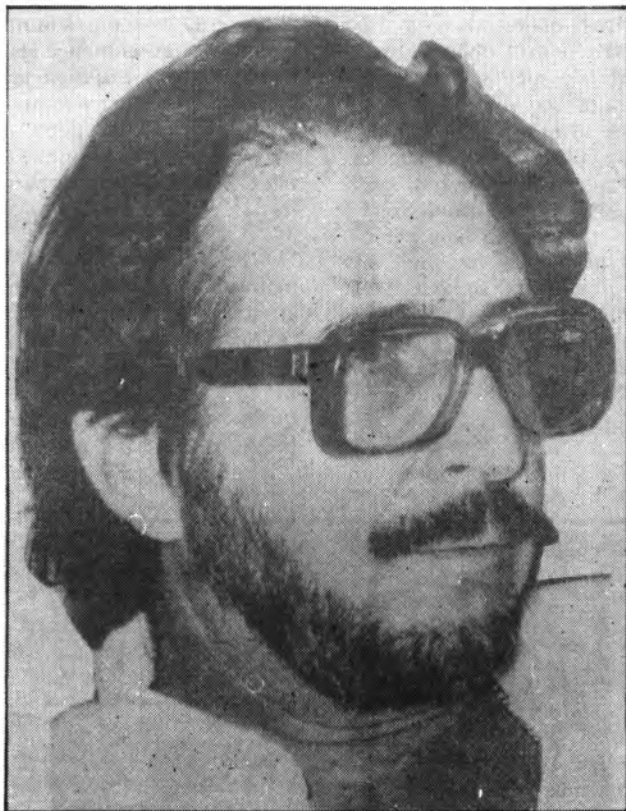
per *Xanthium Spinosum*
I ARA?

Ara: Sa Dragonera

Si treim ara Sa Dragonera no és perquè hi tinguem "interessos" econòmics. La treim perquè veim que ni en la democràcia se tenen en compte el sentir i el pensar de la gent, del poble. Que un vot a favor (7-6) sigui suficient per destruir una de les poques zones verges que ens queden, no ens convenç.

ARA noltros mirant SA DRAGONERA miram SA MARINA que tenint encara zones verges n'està BEN AMENAÇADA. ¡Quina Administració, Déu Meu!

I perquè no tenim paraules o perquè ho va expressar massa molt bé el periodista (que felicitem des d'aquí) a ULTIMA HORA pág. 18-19 d'l d'agost vos remitim a la foto i al peu de foto. (F.B.).



Las futuras generaciones que probablemente amarán más su tierra que las actuales, conocerán el nombre del alcalde Onofre Alemany. El andritxol que posibilitó la pérdida irreparable de uno de los más bellos rincones de su tierra y de Mallorca.

NOTICIARI C.D. ESPAÑA

Els partits efectuats fins a la data, anomenats de pretemporada, serveixen per fer proves a fi d'aconseguir un equip més sòlid possible per afrontar la lliga. Però pel que hem vist, les combinacions poden ser tantes, que és difícil saber, de moment, si ja es compta amb un conjunt base.

Dels 4 partits disputats (2, contra el BADIA CMSS, Montuiri i Atc. Balears) únicament se n'ha guanyat un. Creim que els resultats en aquests partits estivals no tenen importància però sí la sensació que el conjunt dona; i aquesta imatge que en principi "L'Espanya" ofereix no acaba de satisfer els aficionats.

Recordam al nostre bon amic Josep Ma. Pons que una de les seves obligacions, que sense cap dubte sap, és anar als entrenaments i a les convocatòries que el citin. Nosaltres creim sincerament en la seva lesió i sabem que això l'impedeix jugar però també estam convençuts que d'haver explicat al club les seves dolències, s'hagués estalviat les 2.000 pts. de sanció econòmica (pentura hi haurà indulgències) i l'"Espanya" com a club seriós no pot deixar passar fets que poden ser repetitius. Que prest milloris.

Contra l'Atc. Balears (22-08-82), en Toni Piña sofrí un cop baix a l'amor propi. El fet de canviar-lo quan només feia 10 minuts d'haver-lo tret, deixà confós a més d'un ja que sense haver tengut temps d'encalentrir-se, el seu rendiment no era ni millor ni pitjor que el de la majoria.

Sembla que n'Huguet té (o tenia) algunes dificultats per aguantar el fort ritme d'entrenament que el mister JAU-ME exigeix.

El tàndem Miquel Jaume-Miquel Adrover com a entrenadors de l'Espanya pot esser profitós al Club. Només demanàriem un poc de mà esquerra per evitar possibles tensions que són perjudicials.

Primer les obligacions i després les devocions. I per obligacions les d'en Bernat Vidal, en Jaume Vich, en Tomeu Sbert i en Paco López. El primer, a Eivissa per dedicar-se a l'ensenyament i els altres a complir el servei militar. Seran quatre baixes prou importants.

I per acabar un desig de cor: que la temporada sigui profitosa en resultats i en bon joc, i que hi hagi harmonia entre tots els components d'aquesta primera societat esportiva llucmajorera.

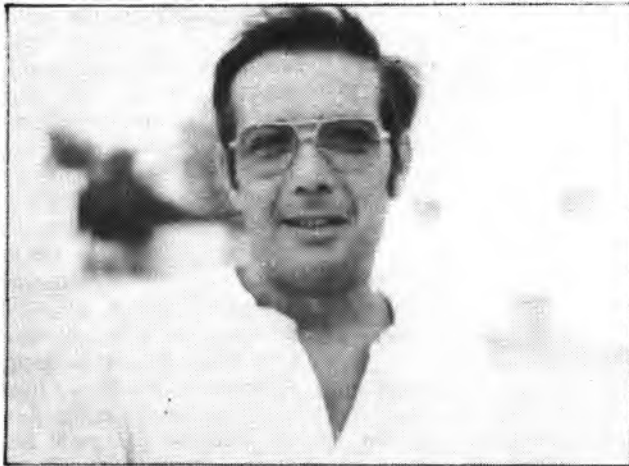
Jaume MANRESA.



Primer entrenament del C.D. "Espanya" a Gràcia.

C.F. Lluçmajor

ELS ENTRENAMENTS, A BON RITME



Miquel Riera, vicepresident del C.F. Lluçmajor.

Continuen les sessions preparatòries, tres dies a la setmana, del C.F. LLUCMAJOR amb vistes a afrontar de la manera més digna possible el campionat de la Regional que començarà el proper 12 de Setembre amb la visita a la ciutat de les murades per enfrontar-se a l'Alcúdia i es rebrà, 7 dies més tard, al V. de Lluç.

LA PRETEMPORADA

Es, sense cap dubte, el mes d'Agost, quan es celebren més torneigs i partits amistosos per tota la nostra illa. El club vermelló no podia ser manco i amb la mirada posada sobre la conjunció dels seus jugadors ha realitzat els partits següents amb aquests resultats:

V. Gran Via, 0 - C.F. Lluçmajor, 1.
U.D. Arenal, 3 - C.F. Lluçmajor, 1
C.F. Lluçmajor, 0 - C.D. Montuiri, 1
C.F. "Ses Maioles", 1 - C.F. Lluçmajor, 4.

Encara que al moment de escriure aquest comentari no ha acabat aquesta sèrie i és possible que abans de començar el campionat hi hagi d'altres partits, podem dir que el balanç ha es-

tat més bé negatiu i és que, encara que només s'ha perdut contra dos equips de categoria superior, s'ha lesionat al davantier Catalán que haurà de romandre (a causa d'una fisura a un peu) en guixat devers quinze dies abans de la recuperació.

DIRECTIVA I JUGADORS

La Junta Directiva per a la temporada 1982-83 ha quedat així: President: Pau Julià Adrover; vicepresidents: Nicolau Paniza, Miquel Riera i Antoni Guerrero. Tresorer: Miquel Sampol. Comptador: Damià Mora. Secretari: Joan Mulet Mut. Vocals: Gregori Carbonell, Matias Mezquida, B. Roig i S. Roig. Figura com a delegat de l'equip, en Josep López Salvà.

La llista de jugadors és aquesta: PORTERS: Marc Vidal i Nicolau Febrer. DEFENSES: Gaspar Monserrat, M. Bujosa, Manuel Luque, Amengual, Joan Luque, Mateu Roig, Martorell, Carbonell i Miras. CENTRO-CAMPISTES: Antoni Clar, Manresa Mòjer, Tallón i Manresa Duran. DAVANTERS: A. Figueroa, S. Piqueras, Catalan i Orfila.

Joan Quintana.

Basket**TORNEIGS D'ESTIU**

Mentre que sa majoria d'equips disfrutaven de vacances, ets equips Infants i Juvenils, no s'han aturat, participant primerament an es torneigs organitzats en motiu de ses festes de Santa Maria.

S'equip infantil aconseguí un meritori segon lloc, després de s'equip local, mentre que es juvenils foren es guanyadors des trofeu esmentat.

Després, amb motiu de ses festes de Binissalem, s'equip de "mini" aconseguí el primer lloc, havent de conformar-se s'equip infantil amb es segon lloc de sa seva categoria, essent es guanyador altra vegada Santa Maria. Hi participà també s'equip junior femení, aconseguint un trofeu.

Sa revenja per s'equip infantil arribà per ses festes

de Santa Càndida en es torneig "Sa Teulera", quan aconseguí guanyar a s'equip de Sta. Maria, guanyador des dos anteriors, cosa que no va ser suficient per arribar an es primer lloc ja que se perdé amb es sollerics (equip que militarà en guany a categoria juvenil). A sa categoria juvenil, amb unes brillants actuacions, es nostre equip s'imposà en es seus contrincants de forma rotunda i s'arribà al 1r. lloc.

Finalment s'equip juvenil participà a Campos amb motiu de ses festes locals, quedant en 2n. lloc. Una de ses coses que hem de matissar és sa manca de serietat, a sa majoria d'equips, en aquests torneigs, alineant jugadors de categories superiors.

LA REDACCIO.

Promocionar la natació**NECESSITAT D'UNA PISCINA MUNICIPAL**

Durant els mesos de Juliol i Agost s'han anat fent a les piscines de "Ca'n Mariano" (Llucmajor) i de "Montebello" ("Las Palmeras") uns cursos que pertanyen a la Campanya "Nedar és salut" on hi han participat gran nombre d'alumnes.

Aquesta promoció del bell esport de la natació, ha anat a càrrec de l'Ajuntament de Llucmajor i del Consell Superior d'Esports i hi han participat devers 300 allots si comptam les dues piscines esmentades, entre unes edats de 5 fins als 16 anys.

La iniciativa de promoció aquest esport, per part de l'ajuntament, esport que entra dins els anomenats minoritaris, al manco a la nostra ciutat, esperam que tengui una continuïtat i que es podria veure coro-

nada amb la construcció d'una piscina municipal. Cosa necessària ja que als 300 inscrits dels cursos, hem d'unir els alumnes del Col·legi Nacional Mixte que una vegada per setmana, durant el curs escolar, es traslladaren al Club "Natació Palma" per aprendre i practicar la natació i fins i tot, algunes famílies van diàriament a la capital per a que els seus fills sabin nedar.

Hem dit ja que aquest esport entra dins el grup dels minoritaris, però estam convençuts que si comptassin amb unes instal·lacions municipals adequades es convertiria en el número dos o tres, al manco en nombre de participants. L'Ajuntament i el Consell Superior d'Esports tenen la paraula.

QUINTANA.

**Motor Balear, S. A.**

C/. Aragón, 11 - Telfs. 46 36 00 - 04 - 08 - Palma de Mallorca



**COLABORADOR
EN
LLUCMAJOR**

Taller: Miguel Mas
C/. Ciudad s/nº
Telef: 660125



CICLISME

Enguany proliferen les sortides dels ciclistes mallorquins a la Península per disputar carreres que podem anomenar "de 2n. grau" les que són per etapes.

Ens dirigim al nostre corredor local, Jaume Salvà i Llull perquè ens expliqui una mica com és aquest ciclisme.

-El corredor mallorquí, està preparat per a les carreres que es desenvolupen per etapes?

-El secret està als entrenaments. Noltros, l'equip de "ROXA" no ens preparam per a les carreres que es realitzen a l'illa, ja que són d'un dia i més o manco curtes. Els nostres entrenaments són diaris i curts, en vistes a aquestes altres competicions; la nostra preparació és efectiva i ho demostra el fet que de cinc anys ençà els mallorquins no aconsegueixen classificar-se ni tan sols dins els deu primers. Enguany, ho hem aconseguit en quasi totes les categories.

-Per què hi ha tants pocs equips illencs que es desplacen?

-Quan es celebra una ronda els organitzadors són els que conviden els diferents clubs per a que puguin participar amb els seus equips a les diferents carreres.

-En aquestes carreres només es pot participar si formes part d'un equip; sé que per completar-los de vegades es conviden corredors

que pertanyen a altres clubs.

-Efectivament. El nostre director esportiu Bartomeu Bauçà és l'únic que fins ara ho ha fet, convidant corredors que militen sota una altra firma comercial, donant-los així ocasió per promocionar-se dins del mateix esport i botant per damunt dels perjudicis i interessos comercials.

-Les despeses. Qui es fa càrrec de gastar els doblers per al desplaçament d'un equip?

-El desplaçament va a càrrec de la Federació Balear de Ciclisme. Les dietes, allotjament i trasllats, a càrrec dels organitzadors de la volta.

-Compensen econòmicament aquestes sortides?

-No; si hi ha sort i algú de l'equip queda classificat allò que guanya, es reparteix entre tots. Els trofeus són per a l'interessat.

-Hi ha un líder a cada equip i els altres són gregaris?

-Als professionals, sí. En la nostra categoria i concretament al nostre equip, no hi ha líders. Abans de cada carrera s'estudia el trajecte i es designa un líder segons les condicions físiques que millor d'adaptin a les dificultats del recorregut.

Dia 15 de Setembre comença el Cinturó a Mallorca, única carrera ciclista que es realitza per etapes dins la nostra illa; tendrem ocasió per comprovar la vàlua dels nostres cor-

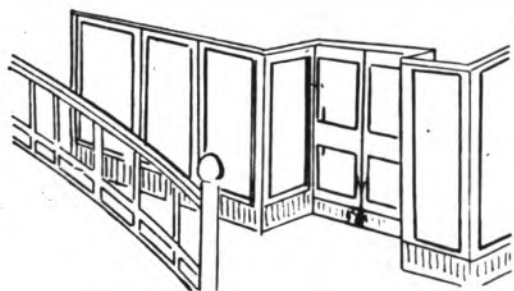


redors i, especialment, la d'en Jaume Salvà, que, a la volta a Toledo fou el primer espanyol classificat, després

de l'equip soviètic. Enhorabona Jaume i gràcies pel teu assessorament.

TOMEU.

CAIXA DE PENSIONS "la Caixa"



FERROS ARTÍSTICS
I FORJATS

ESPECIALITAT EN
TREBALLS D'ALUMINI

CERRAJERIA

Jaime Maimó

Villa de Madrid, 4
Avd. Carles V, s/n - Tel. 66 06 82

LLUCMAJOR
(MALLORCA)

Ca'n Tià Taleca

Restaurant



CARTA D'ESTIU

Paté de la casa
Trempó
Ensalada "niçoise"
Ensalada mixta
Gaspaxo
Espàrecs amb maonesa
Truita de gambes
Revoltillo de tomátiga
Sopes mallorquines
Escudella fresca
Albergínies rellenes
Tumbet
Paella de cec

Gambes
Calamars
Rape a la mariscala
Musclos

Llom Ca'n Tià Taleca l'aleca
Cama de xot amb el seu suc
Porcella a la mallorquina
Costelles de xot
Colomins
Entrecot
Escaldums

Gelat d'ametla
Tarta gelada
Gelats amb mel i nous
Copa de la casa
Fruita
Formatges

Carrer de Campos. Tel. 660279



TALLERES *Rubi*

Carretera s'Arenal, s/n
Tel. 66 02 34
LLUCMAJOR



TV. COLOR

DISTRIBUIDOR EXCLUSIU

**COMERCIAL
BORN**

Carrer d'es Born, 23

Tel. 66 06 36 LLUCMAJOR

Materiales Construcción

Amengual

DISTRIBUIDOR DE CAOLITA



FABRICADO POR FORMICA ESPAÑOLA S.A.

ALMACEN:
Ronda Migjorn, 154
Teléfono 6C 09 59
LLUCHMAYOR (Mallorca)

Entre noltros

NAIXEMENTS

Ana Ma. Esteva Molina, filla de Jaime i Pilar. Nasqué el 20-7-82.

Maria dels Angels Garcia Rosas, filla de Joan i Maria Blanca. Va néixer dia 20-7-82.

Margarita Catany Gelabert, filla de Llorenç i Catalina, que nasqué dia 19-7-82.

Francisco Campos Sierra, fill de Francisco i Remedios. Nasqué dia 25-7.

Ma. del Carmen Olivares Sansaloni, filla de José-Feliciano i de Maria. Nasqué el 31-7.

Francisco-Daniel Reina Gutiérrez, filla de Francisco i Ana-Maria. Va néixer dia 3-8.

Felipe Ballester Tomás, fill de J. Ramon i de Catalina. Nasqué dia 9-8-82.

Ruth Muñoz Soler, filla de Domingo i Rafaela. Nasqué el 16-8-82.

Maria del Mar Tomás Tomás, filla de Josep i Francisca. Nasqué el 22-8-82.

ENHORABONA!

CASAMENTS

Juan Font Barceló amb Leonor Ambrós Albertí. Es casaren el 17-8-82 a S'Arenal.

Bartomeu Pons Ramis amb Ma. Luz López Guerrero. Es casaren a S'Arenal el 18-7-82.

J. Antoni Martín García amb Encarnación Moreno Aguilera. Matrimoni civil a Lluçmajor, el 24-7-82.

Antoni Monserrat Oliver amb Ma. Lourdes Amengual Tous. Matrimoni celebrat a Gràcia, el 24-7-82.

Gumersindo Palacio Díez amb Antonia Garcías Clar. Es casaren a Gràcia dia 25-7-82.

Félix Alarcón Ruiz amb Esperança Alvarez Lorenzo. Matrimoni celebrat a S'Arenal, el 29-7-82.

J. Gregori Castillo Ledesma amb Joana Ma. Vacas Sánchez. Matrimoni celebrat a S'Arenal dia 1-8-82.

Miquel Servera Pou amb Maria Oliver Taberner. Se casaren dia 3-7-82 al convent de Sant Bonaventura.

Pere Pedregosa del Cid amb Concepció Martínez Zaragoza. S'uniren en matrimoni el 17-7 al Convent.

Gabriel Muntaner Bisquerra amb Antònia Cardona Bauçà. Matrimoni celebrat a Gràcia dia 6-8-82.

Eloi Pomar Garcia amb Ignàsia Jiménez Moreno. Es casaren dia 31-7 a S'Estanyol.

Antoni Miranda Oliver amb Ma. del Carme Vila Salvà. Matrimoni celebrat a Gràcia dia 18-8-82.

Benhamed Benacheur amb Lluçia Pérez Ribas. Matrimoni civil a Lluçmajor, dia 21-8-82.

Antoni Oliver Fullana amb Antònia F. Vidal Adrover, que es casaren el 14-8 al Santuari de Gràcia.

ENHORABONA I FELICITAT!

DEFUNCIONS

Josep Gómez Valera; morí a Lluçmajor dia 13-7-82.

Antoni López Soriano que morí a S'Arenal dia 26-7-82.

Joan Escalera Martínez, va morir dia 28-7-82 a Lluçmajor.

Isabel Garcías Clar, que morí a Lluçmajor el 16-7-82.

Antoni Tomàs Carbonell. Va morir a Lluçmajor el dia 1-8-82.

Sebastià Ballester Llambias. Morí dia 4-8-82 a Lluçmajor.

Francesc Murillo Ramírez, morí dia 9-8-82 a S'Arenal.

Bruno Rigo Bujosa que va morir l'1-8-82 a Lluçmajor.

Francesca A. Vanrell Caldés, que morí a Lluçmajor dia 18-8.

Vicens Matas Capellà, que morí dia 20-8-82 a Lluçmajor.

Sebastià Bonet Adrover. Morí a Lluçmajor el 21-8-82.

QUE DESCANSIN EN PAU.

CALENDARI DE METGES I APOTECARIES DEL MES DE SETEMBRE

METGES:

Dies 4-5: D. Joan E. Carrero.

Dies 11-12: D. Rafel Llompart.

Dies 18-19: D. R. Llompart.

Dies 25-26: D. Damià Salvà.

DILLUNS: D. Joan E. Carrero.

DIMARTS: D. Antoni Rosselló.

DIMECRES: D.R. Llompart.

DIJOUS: D. Damià Salvà.

DIVENDRES: D.R. Llompart.

APOTECARIES:

De l'1 al 5: D. Sebastià Gamundí.

Del 6 al 26: Joan Mir- Miquel Cirefa.

Del 27 a l'1: D. Miquel Cirera.

LLEGIU CADA MES

S'ARENAL

DE MALLORCA



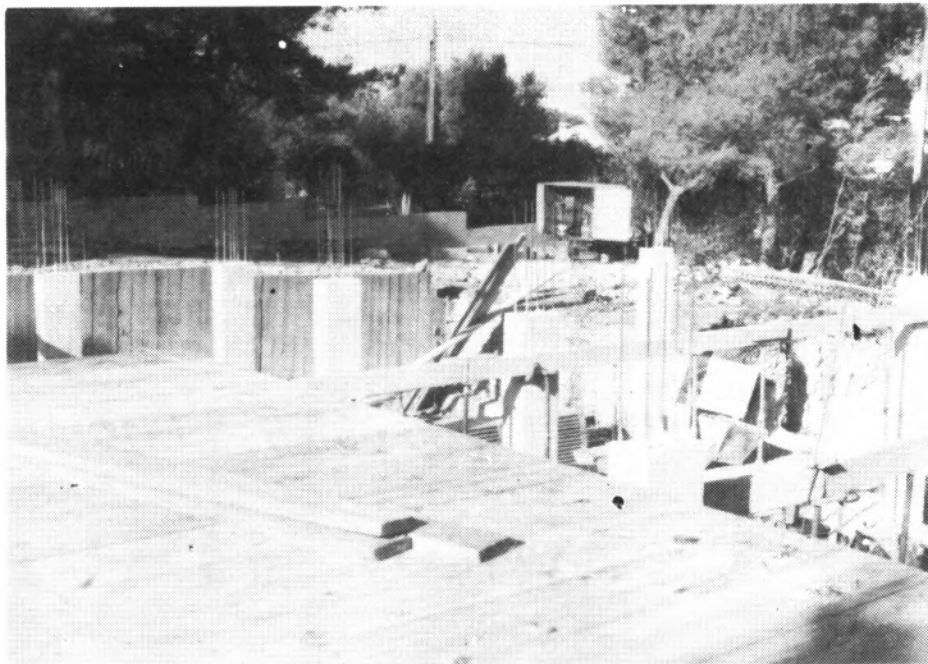
Destilerias Reunidas
S.A.

FABRICA DE LICORES Y ALMACEN DE LICORES,

WHISKY, VINOS Y CHAMPAÑAS

C/. S. Francisco, s/n - Tel. 66 01 78 - LLUCMAJOR (Mallorca)

EDIFICIO DERESA



EMPRESES **Fullana**

**UNA EMPRESA MODERNA
AL SERVEI DE LA CONSTRUCCIO**

Convento, 157 - Tel. 66 04 60
LLUCMAJOR



MALLORQUIMICA, S.A.

**FABRICA DE PINTURES
I VERNISSOS**

*Fàbrica i oficines a
LLUCMAJOR - Mallorca - España*

*Pedro Roig, 43 al 49
Tel. (971) 66 02 36 (4 línies)*

PALMA DE MALLORCA
Carrer Joan Crepi, 45
Tels. 23 09 42 - 45 44 11



ELECTRICA
Calafat

CRISTOBAL CALAFAT JUAN

**INSTAL·LACIONS ELECTRIQUES
SERVEI TECNIC**

**SISTEMES D'ALARMA I SEGURETAT
ANTI - ROBO**

INSTAL·LACIONS D'ENERGIA SOLAR

*C/. Jaume II, 40 - Tel. 66 01 39
Ronda Migjorn, 90 - 2on. Tel. 66 06 08
LLUCMAJOR*

GUILLERMO **G**ARCÍAS

TALLER ELECTRICIDAD AUTOMOVIL

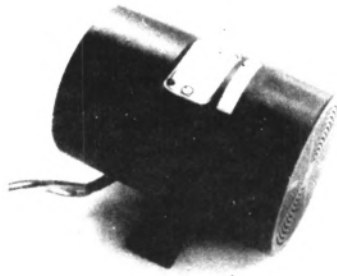
Ronda Migjorn, 206 - Tel. 66 09 26 - LLUCMAJOR

ULTIMA TECNOLOGIA EN ALARMAS PARA COCHE

NOVEDAD

NUOVO **COSMOS**

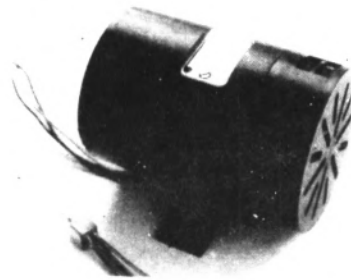
PRECISION



COSMOS K - 1

INTERCEPTOR GASOLINA

Antirrobo muy eficaz, pues corta el paso de gasolina, por lo cual se puede poner el vehículo en marcha parándose al cabo de unos 50 metros aproximadamente. Se puede instalar con uno o dos interruptores.



COSMOS 15 K

DISPOSITIVO A ULTRASONIDOS

Es un dispositivo detector por ultrasonidos, para acoplar a cualquier alarma COSMOS o a cualquier otra alarma que funcione por consumo. (NO electromecánicas).

El 15 K, es el complemento para alarma, más sofisticado, creado para garantizar la completa seguridad del interior de su vehículo.

Y COMO PROMOCION DE ESTAS FAMOSAS ALARMAS, DURANTE TODO EL MES DE SEPTIEMBRE POR CADA REPARACION DE SU COCHE RECIBIRA UN NUMERO PARA PARTICIPAR EN EL SORTEO DE UNA ALARMA "COSMOS 6000" INSTALADA EN SU COCHE.

SORTEO ANTERIOR: NUMERO 00007